31117

AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 9

KARİKATÜR

SAYI : 106 • OCAK / 2002

ÖLÜMÜNÜN 4. YILINDA ALİ ULVİ ERSOY'U SAYGIYLA ANIYORUZ

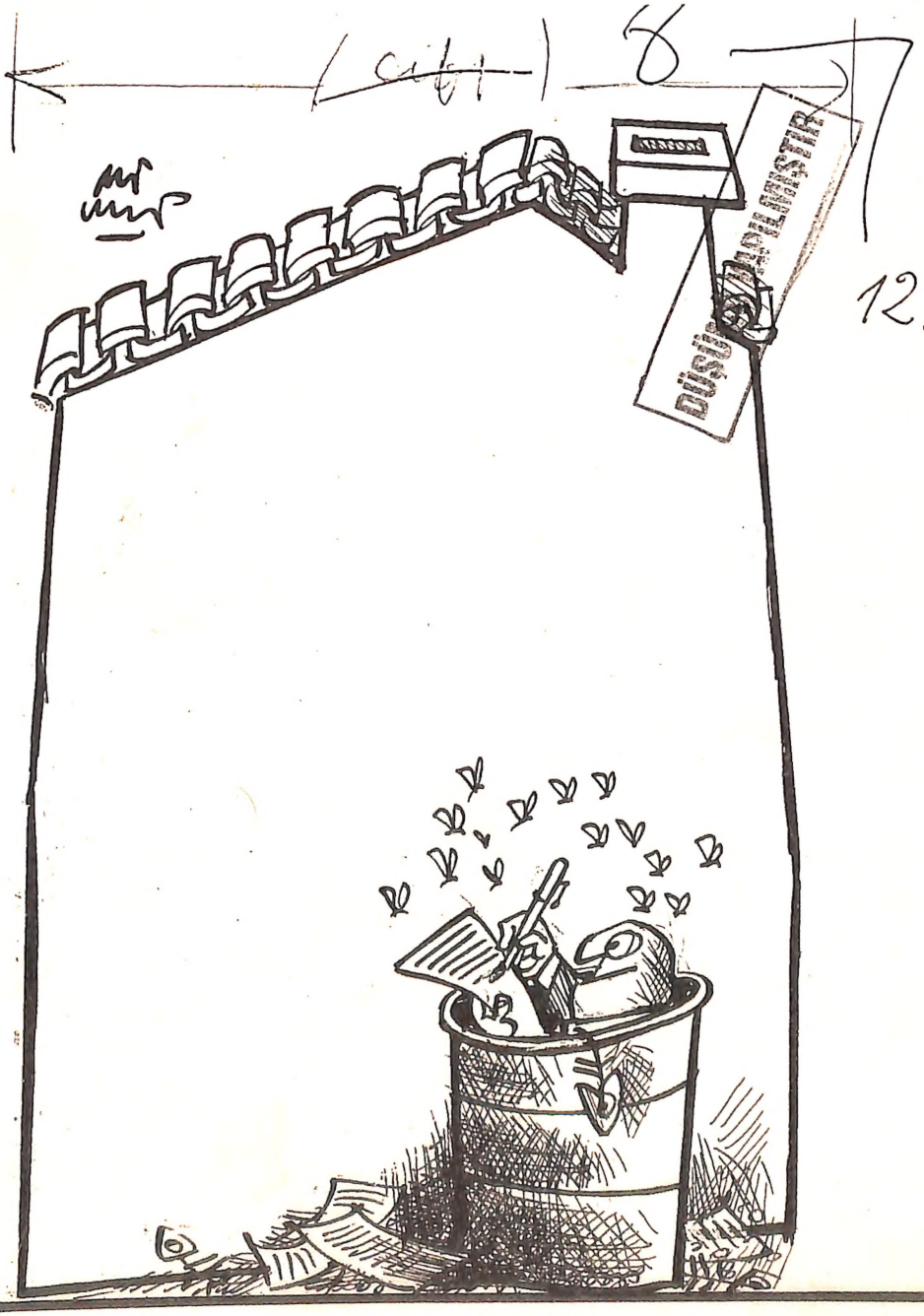

ALİ ULVİ ERSOY

31117 050 A

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
ANKARA TEMSİLCİLİĞİ ADINA
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
MURAT ÖZMENEK

YAYIN KURULU

ALİ FUAT SÜER
BÜLENT OKUTAN
CUMHUR GAZİOĞLU
OKTAY BİNGÖL
ORHAN TÜLEYLİOĞLU
MURAT SAYIN

KATKIDA BULUNANLAR

ALİ ULVİ ERSOY
ALİ ŞUR
ALİ HERKÜL ÇELİKKOL
ALİ ŞÜKRÜ FİDAN
AHMET ERKANLI
AKIN ÖNDER
BAYRAM ALİ KARA
BURHAN ÖZOYAL
CEM KENAN ÖNGÜ
CEMAL ARIĞ
CEZMİ ERMİŞ
CİHAN DEMİRCİ
ERDOĞAN BAŞOL
ERDOĞAN KARAYEL
ERAY ÖZBEK
ERCAN BAYSAL
ERGÜL AKTAŞ
EROL ÖZDEMİR
HASAN SEÇKİN
HASAN TAHSİN
HASAN UYSAL
HÜSEYİN ATABAŞ
HÜSEYİN TANYERİ
GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU
İSMET LOKMAN
KADİR DOĞRUER
MUHİTTİN KÖROĞLU
MUSTAFA BİLGİN
NECATİ ABACI
NURİ BİLGİN
OĞUZ GÜREL
OHANNES ŞAŞKAL
ORHAN ENEZ
ÖZCAN ÇALIŞKAN
TAYFUN AKGÜL
TONGUÇ YAŞAR
SEÇKİN TEMUR
SERDAR ÇAKIRER
YENER ÇAKMAK
YİĞİT ÖZGÜR

DERGİ TEMSİLCİLİKLERİ
Bursa/Mümin Bayram/İzmir•Cem Koç/
Trabzon•Adnan Taç/Sinop•Seyit Saatçi
Zonguldak•Kürşat Coşkun

DİZGİ: DAMAR LTD. ŞTİ. • ANKARA
Özveren Sok. 3/8 Demirtepe Tel: 0.312. 232 01 11

BASKI: KUBAN MATBAACILIK YAYINCILIK • ANKARA
Matbaacılar Sitesi 558. Sok. No:20 Tel: 0.312. 395 20 70

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ:
Konur Sok. 31/10 Kızılay-ANKARA Tel-Faks: 0.312. 417 37 28

POSTA ÇEK NO: 104902 METİN PEKER
Altı Ay: 24.000.000 TL - Bir Yıllık: 48.000.000 TL.
Altı Ay: 30.000.000 TL. Bir Yıllık: 60.000.000 TL.(Resmi Dairelere)

KAPAK KARİKATÜRÜ: ALİ ULVİ ERSOY

Karikatür Dergisi'ndeki eserler yazılı izin alınmadan kesinlikle yayımlanamaz.

ADAM GİBİ ADAM

KARİKATÜRCÜ GİBİ

KARİKATÜRCÜ

İNSAN GİBİ İNSAN

AĞABEY GİBİ AĞABEY

SEVGİLİ

ALİ ULVİ ERSOY

SENİ ÇOK ÖZLÜYORUZ.

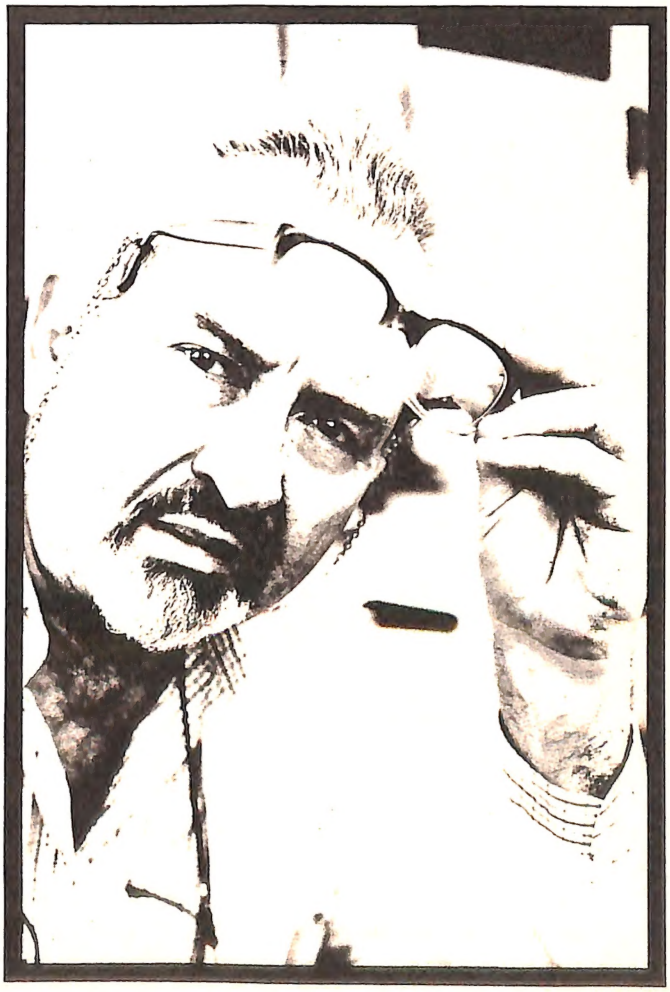

MAKSAT MUHABBET

hASAN uYSAL

TANRISIZ YAŞANMAZ

Hepinizde olmuştur aslında. Hani uyurken yüksek bir yerlerden düştüğünüzü hissedersiniz ya... Ben uçarım rüyalarımda. Hızla koşar ve aynı uçak gibi havalanırım. Hızımı denetleyemediğim için, uçarken bir yandan hoşluk duyarken, öte yandan endişelenirim. Zaman zaman ağaçlara tutunup, dallara konduğum da oluyor. Böyle güzel güzel uçarken, nedendir bilinmez çoğu zaman düşmeye başlarım. Hoş şimdilerde, uyumadan da uçmaya başladığımdan olsa gerek, rüyamda pek uçmuyorum. İşin ilginci uçmak bana hiç de yabancı gelmiyor. Gündüzleri, çok hızlı koşarsam havalanacakmışım gibi geliyor.

Düşmek yalnız uçarken olmuyor. Ender de olsa, örneğin bastığım ya da dayandığım bir yerin çökmesi sonucunda da gerçekleşiyor. Düştüğüm mesafe 50-60 metreden az olmuyor.

Çocukluk dönemimi çok iyi anımsıyorum. Hemen her gece uçmaya/düşmeye devam ediyordum ama, uzun süre kimseye söyleyememiştim. Hani bana özgü bir durum olur da, manyak ya da hasta gibi nitelendirmelerden korkuyor insan. Meğerse hemen tüm insanlar rüyalarında mutlaka bir boşluğa düştüklerini görürlermiş. Aralarında düşer düşmez uyananlar mı ararsınız, yataktan kendini atanlar mı, bağıran, feryat edenler mi? Rüyada düşülen yerler de balkon, ağaç, karyola, pencere, teras gibi çeşitlilik gösteriyor ama, sonuçta düşüyoruz işte...

Bunun birçok nedeni olduğu savlanıyor ama bana en yakın gelen sav, bu işin kalıtımsal olduğu. Yani uyurken düşmek, vahşi hayvanlardan, selden, böceklerden korunmak için uzunca bir süre ağaç kovuklarında, ağaç tepelerinde yaşayan atalarımızdan geliyor. Uyurken 40-50 cm'lik geniş yataktan bile düşüp bir yerlerini inciten, hatta kıran şimdilerin insanoğlunu düşünürseniz, incecik ve eğreti dallar üzerinde 3-5 metreden düşenlerin hali ne olur? Kimbilir ağaçtan düşen kaç ademoğlu telef oldu, kaçı sakat kaldı? Sanırım, nasıl bu kadar derinlere işlemişse bu korku, bu endişeyle uykuya dalan atalarımızdan geliyor rüyadaki düşme olayı.

***

Aklıma yatmayan, gözümle görmediğim hemen hiçbir şey bana inandırıcı gelmez. Mucizelere ise hiç inanmam. Henüz yanıtı bulunmayanlar dahil, hemen her olayın akla yatkın olmayan bir nedeni olduğunu düşünürüm. Mücadele etmeye ya da düşünmeye yatkın olmayan insanların ise, anlamadıkları, bilmedikleri, engelleyemedikleri durumlar nedeniyle işin kolayına kaçıp, olup biteni mucize diye nitelendirmeye, kendilerini yaratan bir varlık olduğuna inanmaya başladıklarını biliyoruz.

Nitekim engel olamadıkları yıldırım, yangın, sel, tayfun ya da zelzele karşısında, başa çıkamadıkları bu güçlere, yani yere, göğe, ateş ya da güneşe tapmadı mı atalarımız? Klanlaşma başlayınca ise müşterek tanrı yerine her boy ya da aşiret kendi tanrılarını yapıp, bu totemlere tapmaya başlamadı mı? Ta ki Mısır'da ilk tohumları atılan, Roma'da yeşeren felsefenin sonucu oluşmadı mı bugünkü tek tanrı kavramı? Günümüz tanrı kavramını ya da dinleri de yetersiz görüp, kendine uzayı, yıldızları totem yapanlar yaşamıyor mu?

Elazığ tutucu bir kent. Üstelik tutucuları saldırgan. Bunda geleneklerin yanı sıra, cehaletin payı da çok büyük. Cumhuriyet Kitap Kulübü yeni açılmıştı. Elazığ için önemli bir adım. Dayanışmak için olur dedik, imza günü yapmaya. İmza sürerken, masanın önü birden açıldı. Derin bir sessizlik oldu. İmza için gelen bir avuç insan kenara çekildi. Bu gelişmenin, kitap kulübünden içeri giren, biri sıkmabaş kız, 5 kişi ile ilgili bağlantısı olduğunu anlamamak mümkün değil. Beş kişinin başında iri yarı, besili, sarkık bıyıklı bir delikanlı var. Yaşı diğerlerinden ileri. Sonradan, üniversitede kan kusturan, yarı deli bir ülkücü olduğunu öğrendiğim besili, sarkık bıyıklı bıçkın önde, diğerleri ardında bana doğru gelmeye başladılar. Kimsede ne hareket ne de ses var. Başımıza aldık belayı besbelli ama delikanlılığı lekelemenin de bir yararı yok.

Medeni cesaretleri olmadığından yanıma doğrudan değil, sözde kitaplara bakarak ulaştılar. Besili delikanlı karşımda durduğunda göz göze geldik.

— Hoş gelmişsen gardaş!

— Hoş bulduk, buyrum?

— Nasılsın?

— Sağol, imza yapıyoruz işte...

— Sana bir şey sorayım. Allah için ne düşünüyorsun? Yani sen Allah'a inanır mısın?

Hoppala! Tam bir dangalak. Sana ne ulan! Üstelik ne alaka? Ne denir bu durumda? Alttan alıp, iki elham bir kulhuvallah okusam iyi de, sonra ardımdan korktu diye laf çıkartmaz mı, beni bu ayı ile başbaşa bırakan kitabevindekiler? Gerekeni söylesem, ortalık dağılacak. Güldüm, derin bir nefes aldım:

— Bunu niye sorduğunu, konuyla alakası nedir bilmiyorum ama, madem merak ettin söyleyeyim. Ben tanrıya inanırım. İnanmayanların ise tanrısız nasıl yaşadıklarını anlamakta zorluk çekiyorum. Ama kimisi güneşe, kimisi aya-yıldızlara, kimisi Allah'a tapar. Herkesin tanrısı kendine. Ben ise akıl ve bilim tanrısına taparım.

Kitabevinde sessizlik daha da derinleşti o an. Ayı, önce hareketsiz kaldı, sonra başını yukarı kaldırıp bir süre kitapları süzdü. Artık sözlerimden ne anladıysa, onaylamış gibi başını birkaç kez sallayıp, "Sağol gardaş. Sana kolay gelsin." deyip gitmez mi?

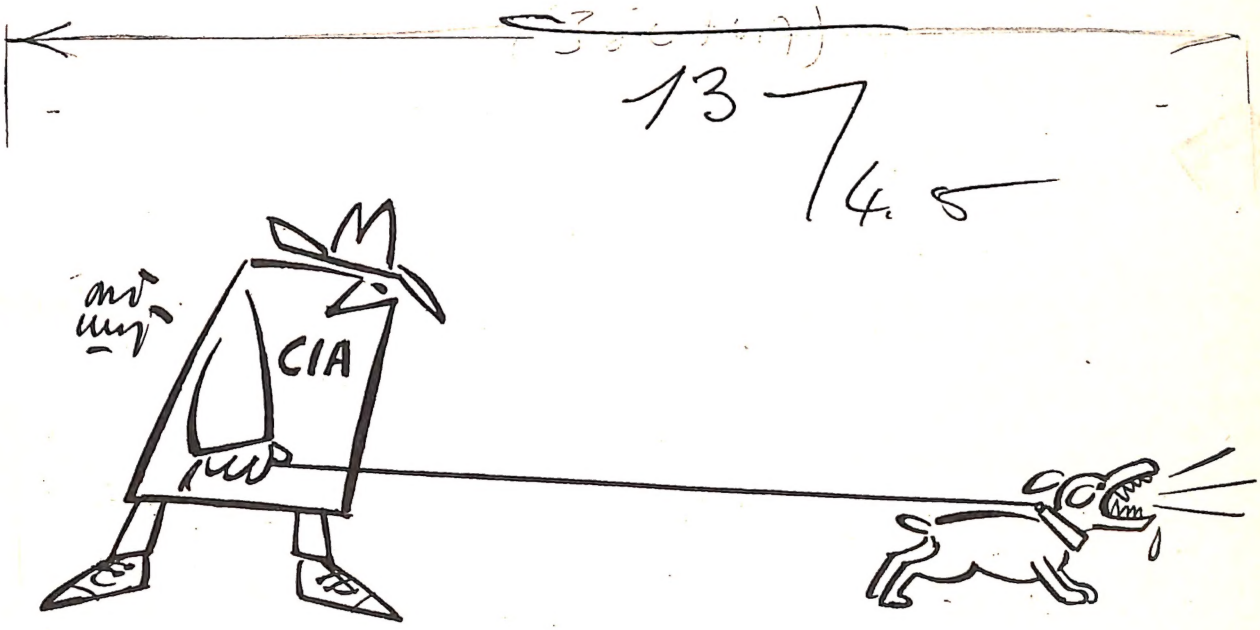
13
4.5
CIA

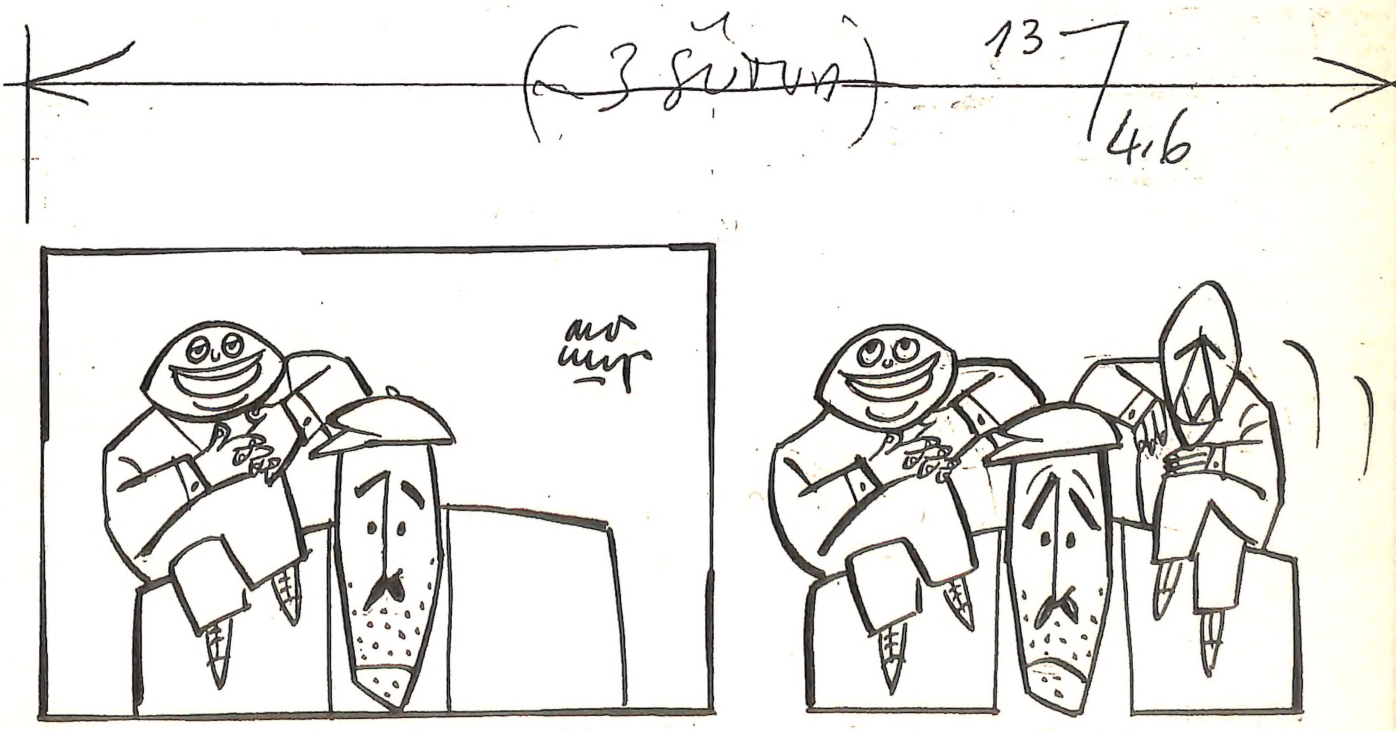
(~3 sürün)
13
4.6

dinozorun yeri
hüseyin atabaş

YAZMANIN GEREĞİ KALMADI

Yazı yazma isteğinin temelinde eleştiri dürtüsünün olduğunu bilirsiniz. Peki, dünyada ve ülkenizde eleştirilecek aksaklık, haksızlık, sömürü yoksa, yani işler tıkırındaysa yazmayacak mısınız? Aslında en iyisi bu; yazmamak, çizmemek, düşünmemek!.. Ama, "Alışmış kudurmuştan beterdir" derler ya hani, yazmadan olmuyor. Bir de söz vermişseniz, bir yerlere belli zamanlarda yazıyorsanız hiç olmuyor. Bu nedenlerle, bu ay Dinozor'un sayfasını yazmada sıkıntıya düştüm.

Çünkü, siz de ayrımındasınız sanırım, dünya güllük gülistanlık bir barış bahçesine dönüşmüş, Türkiye'miz de öyle! Bu yüzden, bu ay Dinozor'un sayfasına ne yazayım diye düşünürken usuma geldi: Çetin Altan yıllar önce böyle bir umarsızlıkla karşı karşıyayken, gazatedeki köşesine, "Bugün canım yazı yazmak istemiyor" diye yazarak bir günü kurtardığını sanmıştı. Ama düşündüğü gibi olmamış, "Bununla ne demek istiyorsun?" diye yasalar yakasına yapışmıştı. Ben de öyle bir espiriyle bu ayı geçiştireyim, diye düşünürken vazgeçtim. Dünya değiştiyse yazı da değişmeli diye düşündüm sonra. Dün eleştirmek için yazıyorsak, bugün de övmek için yazsak kıyamet mi kopar? Sonunda, dünyamızda ve ülkemizde işlerin ne denli düzgün, ne denli insanca yürüdüğünü ya da yürütüldüğünü sergileyerek, sayfamı boş bırakmamayı yeğledim.

***

Efendim; başta Amerika ve İngiltere olmak üzere, tüm dünyada silâh fabrikaları kapatıldı. Tüm gelişmiş-gelişmekte olan kapitalist ülkeler, silâhlanmaya yaptıkları yatırımı geri kalmış ülkelere yönlendirerek, dünyadan açlığı silmek için bir büyük yarış içine girdiler. Artık bundan böyle televizyonlarda; açlık çeken, bir deri bir kemik kalmış çocuk manzaraları izlemek zorunda kalmayacağız. Birbirini boğazlayanların insanlık dışı, akıl almaz savaşlarını görmeyeceğiz. Tüm insanlık, dünyayı kendi elleriyle hep birlikte kurduğunun, onun nimetlerini de hep birlikte paylaşmanın gerekliliği bilincine varmış.

Efedim; Afganistan hakimi Taliban grubu ve onun konuğu Usame bin Ladin başta olmak üzere, tüm köktendinciler, kutsal kitaplarda "akletmez misiniz?" diyen bir uyarının ayrımına varmışlar, akıllarını başlarına devşirmişler: Dinin zorla, insanları gırtlaklayarak yaygınlaştırma çabalarının yanlışlığını anlamışlar. Dinin, Tanrı ile insan arasındaki bir inanç işi olduğunu kabul etmişler. Böylece üçüncü bin yılın başında din savaşları bitmiş oldu. Ne mutlu bize ki, çocuklarımız tarih kitaplarında "din savaşları" ibaresini okuduklarında bunun ne demek olduğunu artık anlamakta zorluk çekecekler. Umarım bu yüzden bizi lânetlemeyeceklerdir!..

Bundan sonra insanlar ve devletler aralarındaki sorunları, onbinlerce yılın birikimi olan hukuk kuralları çerçevesinde çözecekler. 21. yüzyılın insanları olarak, geleceğe böyle bir huzur ve barış ortamı armağan ettiğimiz için kendimizle ne denli övünsek azdır.

***

Ülkemizde ise Banknot Matbaası kapatıldı, çünkü enflasyon sıfırı tüketti. Para basmaya gerek kalmadı, paranın varlığıyla yokluğu eşitlendi çünkü! "Benim memurum işini bilir" diyen 1980'lerin Başbakanının ne demek istediğini önce politikacılar, sonra memurlar anladı, biraz geç de olsa. Halktan toplanan vergiler, hortumlanma yerine, ülkenin bayındırlık işlerine harcanıyor. Özelleştirilmeye başlandığından beri bankalar da hortumlanmıyor. Tümü özelleştirilince, yani devlet küçültülünce hortumlanacak banka ve kamu kuruluşu kalmayacak. Çünkü tümü, ülke gelişimini borçlu olduğumuz özel sektörün eline geçecek, böylece hortum üretmek gibi bir gereksizlikten de kurtulacağız!..

Dünyadaki gelişime koşut olarak, köktendincilik bizde de gereksizleşti artık. Onların kullanılacağı alan kalmadı. Ayrılıkçı örgütün "başı" elimizde çünkü. Hiç kimse televizyonlarda ahkâm kesip dindarların kafasını karıştırmıyor artık. Ancak bu alanda küçük bir sorun belirdi: Din bezirgânlarına çanak tutan kimi "anchorman"larımız işsiz kaldı, onlara iş bulmamız gerekiyor. Bu konuda alicenap halkımızın yardımcı olacağını umuyorum.

Ülkemizde daha pek çok şey "yoluna" girdi. Örneğin yabancı dille öğretime son verildi. Bundan böyle, anadilin "çağrışım bulutları"nın yardımıyla bilimde ve sanatta ilerlememizin yolu açıldı. Artık dünyaya hamasi nutuklarla değil, yeni buluşlarımız ve yaratılarımızla açılma olanağı bulacağız... Bu ne demek, biliyor musunuz? Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyine yükselmek demek. Böylece, çağdaş uygarlığı Batı uyrukçuluğu ya da kuyrukçuluğu olarak pazarlayanlar da işsiz kalabilirler. Bu sorunu da gözardı, kulak arkası etmemek gerek!..

Efendim; sorunlarımızı çözdüğümüzün, gelişme yolunda ilerlediğimizin en önemli göstergeleri; Fatih Terim gibi bir futbol imparatoru yetiştirmemiz, kırk yedi yıl sonra Milli Takımımızın dünya kupasına katılma başarısı elde etmesi ve Galatasarayımızın Avrupa'yı fethetmiş olmasıdır. Fethi Naci üstadımız ne demişti: "Türkiye'de ne kadar futbol varsa o kadar roman vardır." Evet, futbolumuzun gelişmişliği ülkemizin gelişmişliğinin aynasıdır.

***

Tüm bu olumluluklardan tek üzüldüğüm şey, Köy-Kentlerin bizim Karadedinizlileri refaha gark etmesi yüzünden, fıkra konusu olma yeteneklerini yitirmiş olmalarıdır. Daha doğrusu yeteneklerini yitirmediler de, hiçbir sorunları kalmadığından, kendilerini Temel aracılığıyla ti'ye alıp ferahlamalarına gerek kalmadı!..

Temel yoksa, Dursun yoksa; Dinozor'un sayfasını yazmanın da anlamı yoktur. 1998 yılının Aralık ayında sizlere "Merhaba" dediğim bu sayfadan, 2001 yılının Aralık ayında "Hoşçakalın" diyorum.

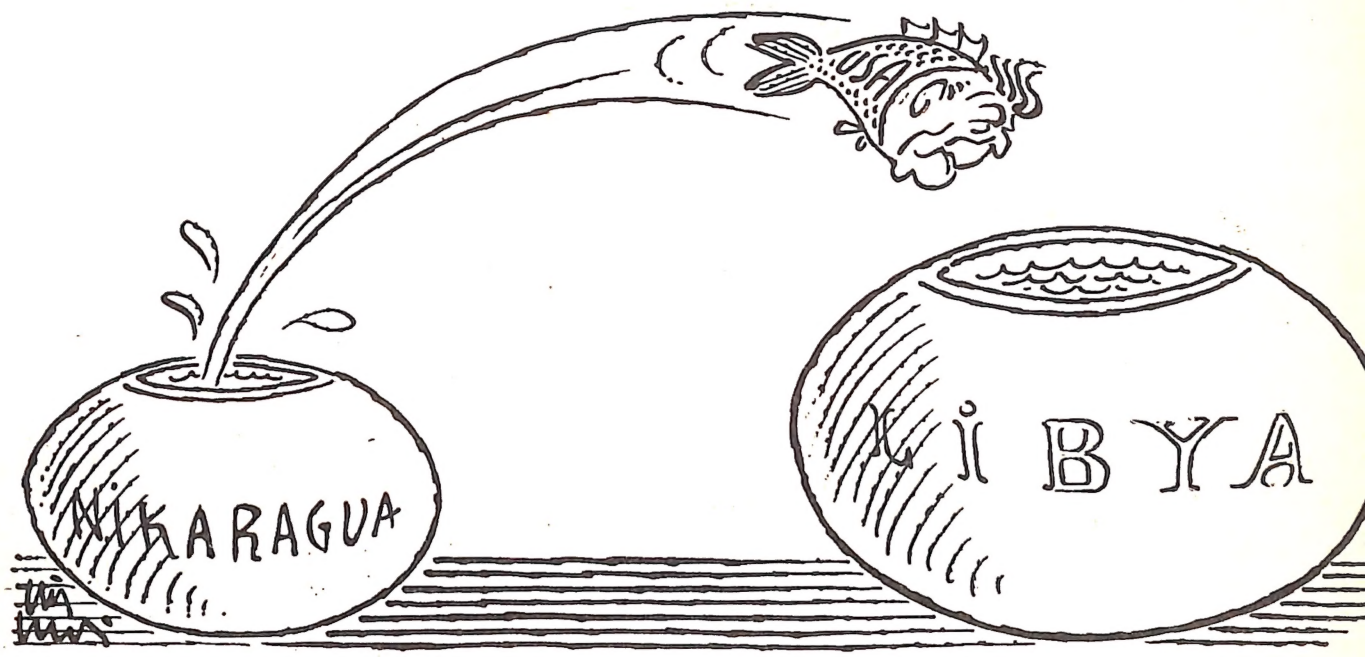

yüksek ↓
5.5 cm
↑

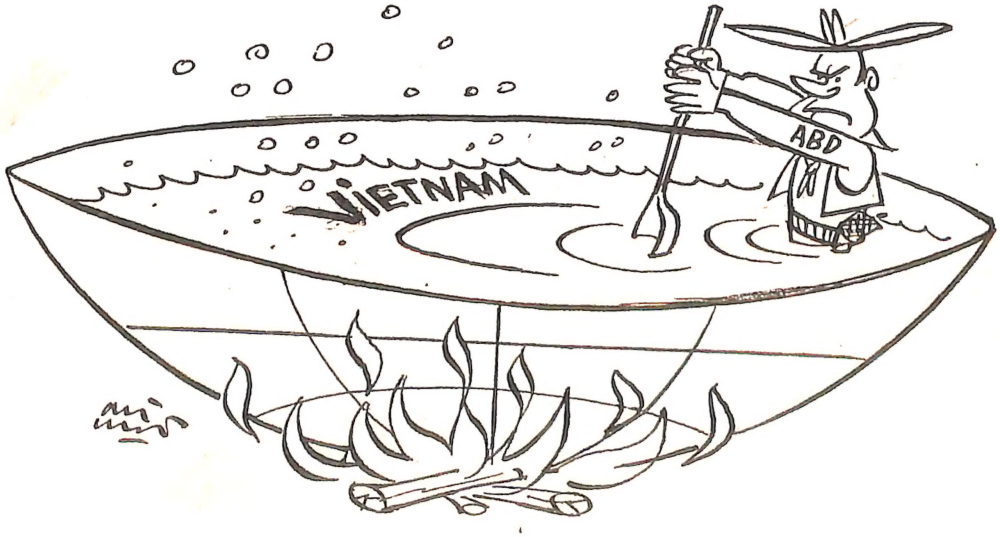

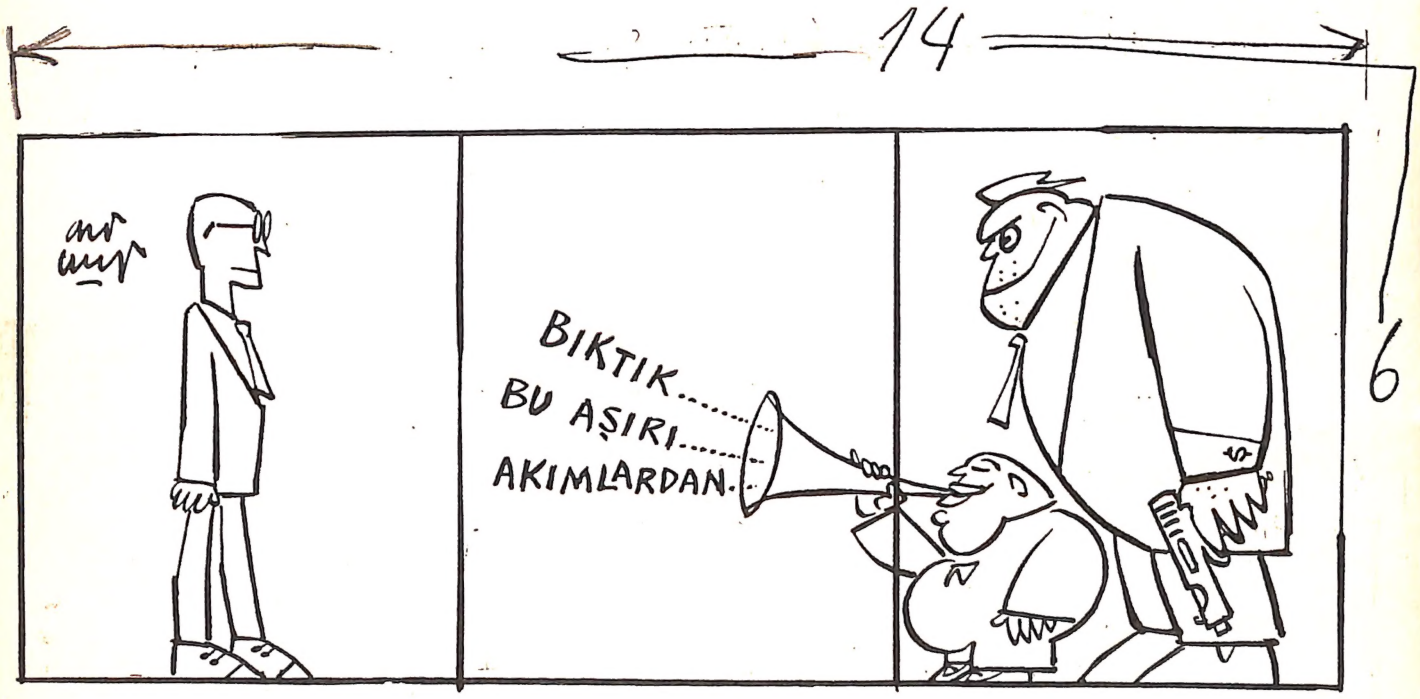

RUHİ TEK TREN PENCERESİNDEN

DAYAK DİVANESİ

Haydarpaşa-Adapazarı treni her zamanki gibi ilk seferine hazırdı. Sersem tavuk gibi yolcular vagonlarda yerlerini aldı. Yarım kalan uykularına devama çalıştı.

Kış kışlığını yapmaya başlamıştı.

Elindeki "Evliya Çelebi Seyahatnamesi"nin sayfalarını çevirdi, mırıldanarak okumaya başladı:

– "Dayak divanesi Kasımpaşa'da idi. Her zaman çıplak gezerdi. İstanbul'un şiddetli soğuğunda Okmeydanı'nda kar içinde yattığı yerde mübarek yanakları terlerdi."

Yanındaki kadın dayanamadı. Mırıldayarak okuyan adama dokundu:

– Beyefendi... Sürekli nutuk atan, hazineyi yutan, düşünmeye vakit bulamayan, sürekli orada burada gezerek gönül eğlendiren yöneticilerimiz sayesinde 1630'lu yıllarda bir tane çıplak insanı sollayarak ellidokuz milyon, dokuzyüzbin beş insanı bu hale getirdi.

Uykulu uykulu genç bir ses söze karıştı:

– Suç kimde? Beş altı parti başkanının belirlediği, yalak ve salaklara oy verende mi, tek adam olmak için böylelerini aday gösterelerde mi? Demokrasi bu mu?

Kadın acı acı güldü:

– Evladım, buna demokrasi denmez, dense dense bokokrasi denir.

Makinist düdüğü uzun uzun öttürdü. Kim bilir, uykudaki yolcuların uyanmasını istiyor olabilirdi.

KONFÜÇYÜS

Haydarpaşa-Adapazarı trenine Erenköy istasyonundan binen bir grup genç daha önce başlattıkları tartışmayı vagona taşıdı.

– Konfüçyüs'e göre "insanlar arasındaki farklar bunların tabi bünye ve mizaçlarından çok edindikleri kültürden ileri gelir. Tek değişmeyenler, birinci sınıf bilgelerle en aptal kimselerdir."

Gözlüğünü düzelten genç bir başka sözle konuyu değiştirmek istedi:

– Namuslu insan, ancak kendi kendini geçmeye çalışır.

Saçlarını atkuyruğu yapmış olanı, "Mençyus" diyerek söze katıldı.

– İnsanları öldürmekten zevk duymayan kimse ülkedeki birliği sağlayabilir.

İri yarı olanı da:

– Asıl güçlük, dünyada kötü olan şeyin ne olduğunu anlatabilmektir, dedi.

Tren bir virajı hızla döndü. Yolcular sarsıldı. Sarışın kadın, göğüs kılları gömleğinden taşmış adamın kucağına düştü.

– İnsan, hatta hainlere dahi verdiği sözü tutmalıdır. Burada asıl olan adalet ve doğruluktur.

Yaşlı kadın yere baktı:

– Nerede? Nerede? diye söylendi

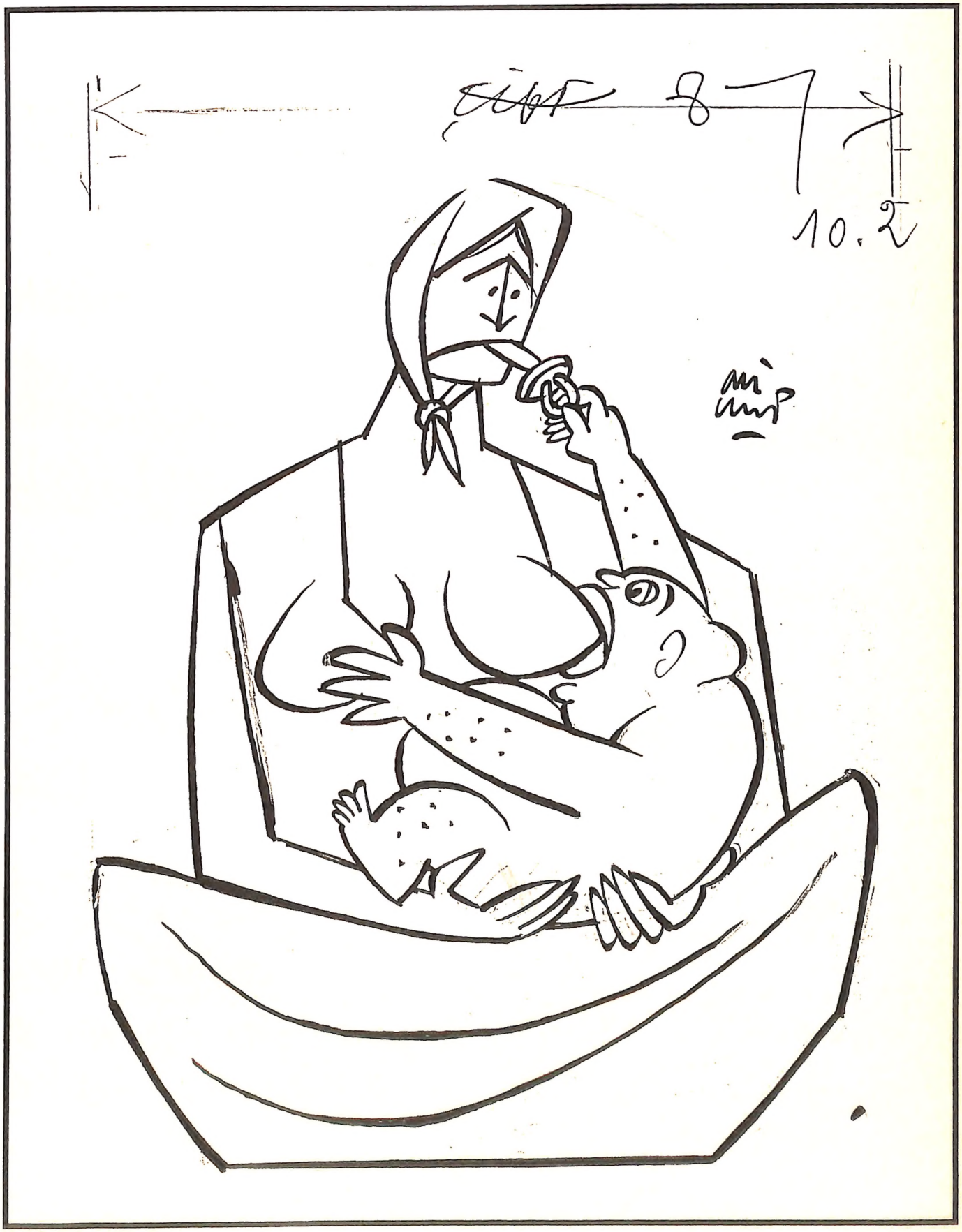
10.2

mizah dosyası
cihan demirci

ALİ ULVİ ERSOY'SUZ 4. YIL!..

"1950 Kuşağı" tanımı en çok ona uyuyor, çünkü Ali Ulvi Ersoy Cumhuriyet gazetesindeki o kesilip saklanası karikatürlerine tam 1950 yılında başlamıştı.

1950 kuşağı olarak adlandırılan çizerlerin içerisinde apayrı bir yeri olan, gazete karikatürünün en uzun soluklu ustası Ali Ulvi Ersoy ağabeyimizi bundan 4 yıl önce 30 Oca 1998'de kaybetmiştik.

1924 doğumlu Ali Ulvi Ersoy'un ilk karikatürü 1940 yılında "Çocuk Sesi" dergisinde yayımlanmıştı. Sonrasında 1941'de, bu yıl doğumunun 100. yılını kutlayacağımız Cemal Nadir'in Vedat Günyol'la birlikte çıkardığı "Arkadaş" adlı çocuk dergisinde ayda 10 lira maaşla ilk kez profesyonelliğe adım atan Ali Ulvi Ersoy bizce "1950 kuşağı"nın bizzat kendisidir. Çünkü ilginç bir tesadüfle Cumhuriyet gazetesine girip de günlük karikatür çizmeye başlaması tam 1950 yılında olmuştur. 1950'den başlayarak Cumhuriyet gazetesinde yarım yüzyıla yakın bir süre, çok uzun soluklu bir şekilde "günlük" karikatür çizmenin en üst zirvesine çıkan Ali Ulvi Ersoy, Turhan Selçuk'un deyimiyle "Aydınlanmanın ödünsüz çizeriydi"...

Adı adeta Cumhuriyet gazetesiyle özdeşleşen Ali Ulvi Ersoy'u kaybedişimizin ardından gazeteciliğimizdeki 1. sayfa karikatürü de en uzun soluklu çizerini kaybetmiş olmakla kalmadı, gazetelerin 1. sayfalarındaki bu güzel gelenek de onun ardından yok olmaya yüz tuttu ne yazık ki!..

Ali Ulvi Ersoy, elli yıla yaklaşan Cumhuriyet serüveninin yanı sıra 1947-1949 yılları arasında "Kahkaha" ve "Mizah" dergilerinde karikatürleriyle yer aldı. Sonraki yıllarda "Kırkbirbuçuk", "Tef" ve "Dolmuş" mizah dergilerinde çalıştı. 1957-1959 arasında ABD'de çeşitli dergilerde çizerlik ve film afişi ressamlığı yaptı. Tonguç Yaşar ve Yalçın Çetin'le birlikte "Evliya Çelebi" çizgi filmlerini gerçekleştirdi. "Piri Reis'in Amerikan Haritası"nı anlatan 30 dakikalık bir belgesel yaptı. 1995 yılında Karikatürcüler Derneği tarafından "50. Sanat Yılı" nedeniyle onur gecesi düzenlenen Ali Ulvi Ersoy bir söyleşisinde, *"Ben vaktimi üç şeye ayırdım; birisi okumak, birisi çizmek, birisi de yaşamak. Bunlardan vakit bulup da albüme, sergiye zaman ayıramadım."* diyordu. Bizler Türk karikatürünün bu kendine özgü, filozof çizerini kaybedişimizini 4. yılında Karikatürcüler Derneği olarak, onu orijinal çizimlerinden oluşan bir sergiyle anacağız... Onun kadar okuyup, çizip, yaşayabilmek dileği ve umuduyla...

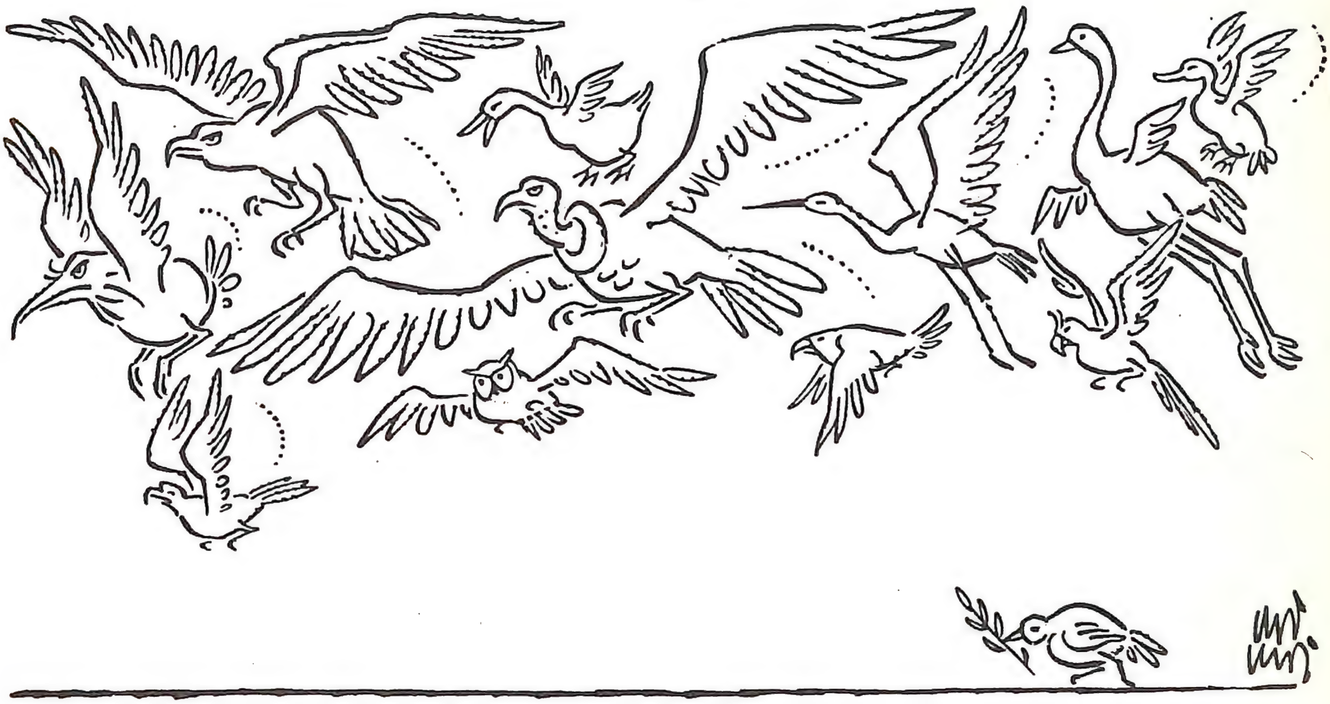

\- 15 -

TV - 26. Ekim. 1989

— 13 cm —

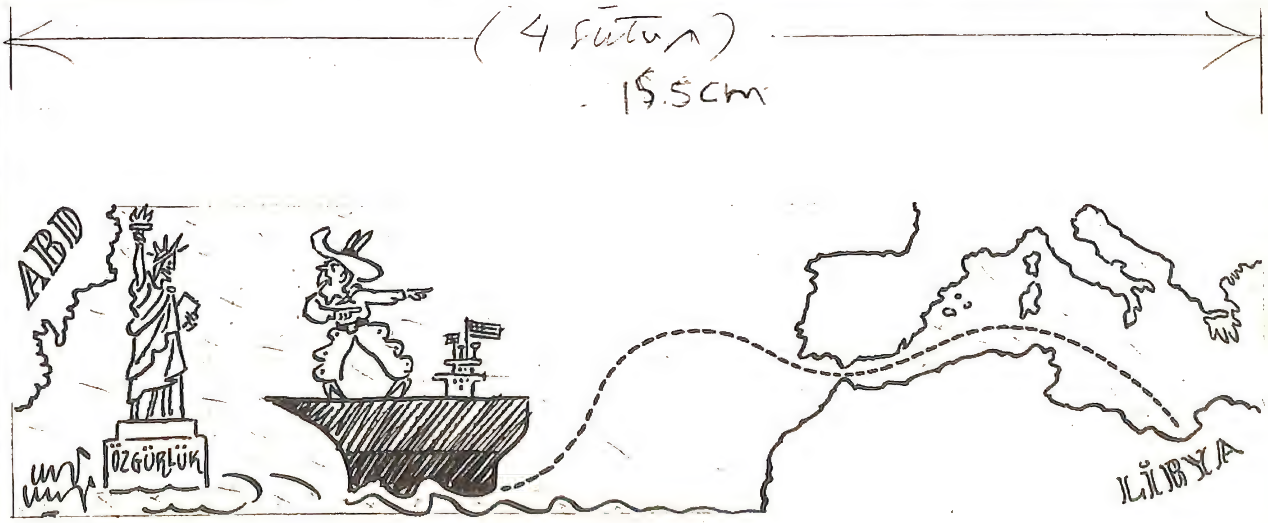

Reagan — Sekizbin sekizyüz kilometre uzağa gittim. Seni korumak için !..

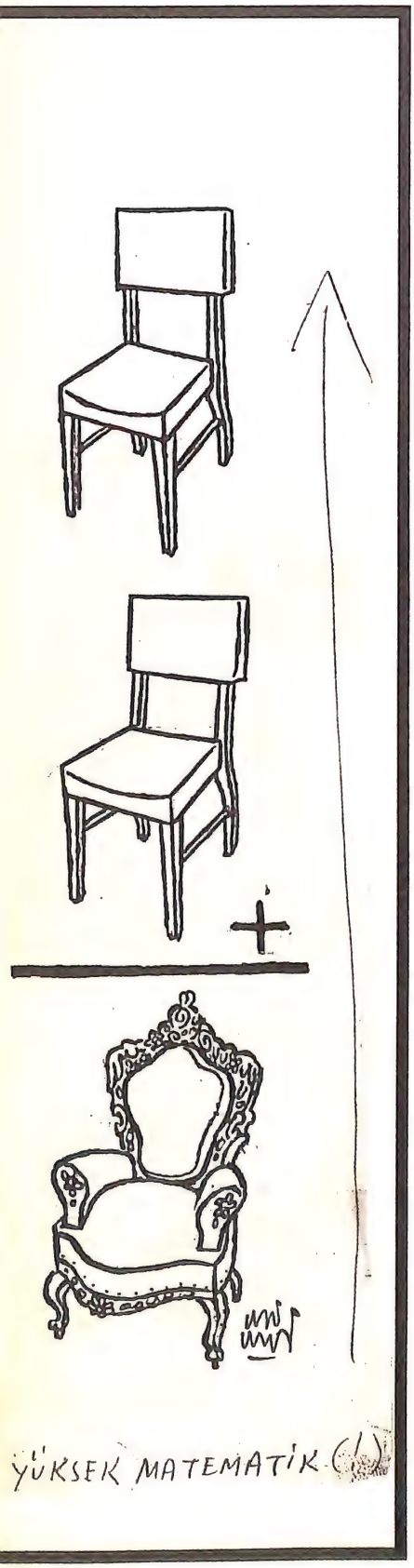
YÜKSEK MATEMATİK (I)

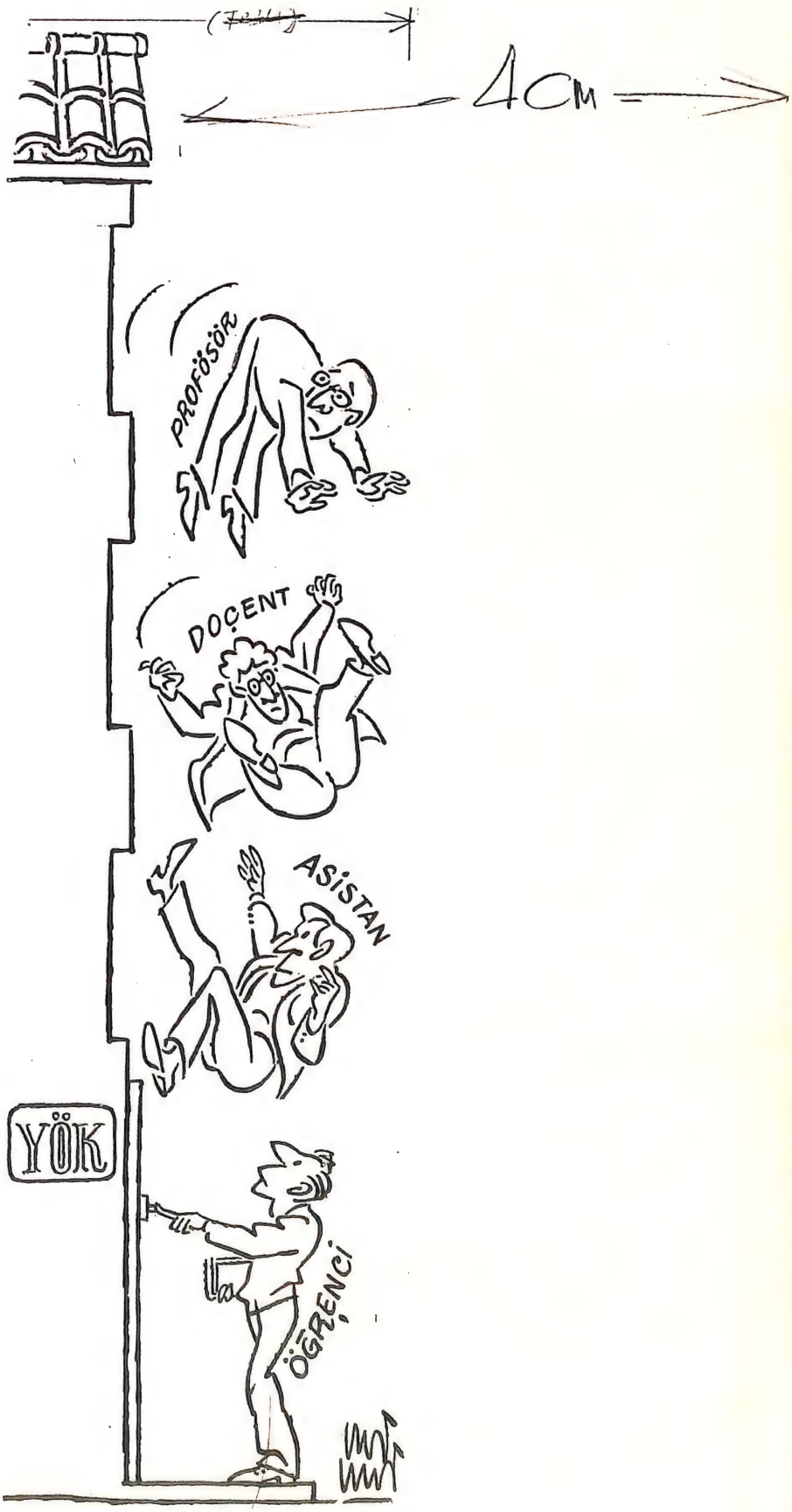
4cm
PROFÖSÖR
DOÇENT
ASİSTAN
YÖK
ÖĞRENCİ

(LIGHT)

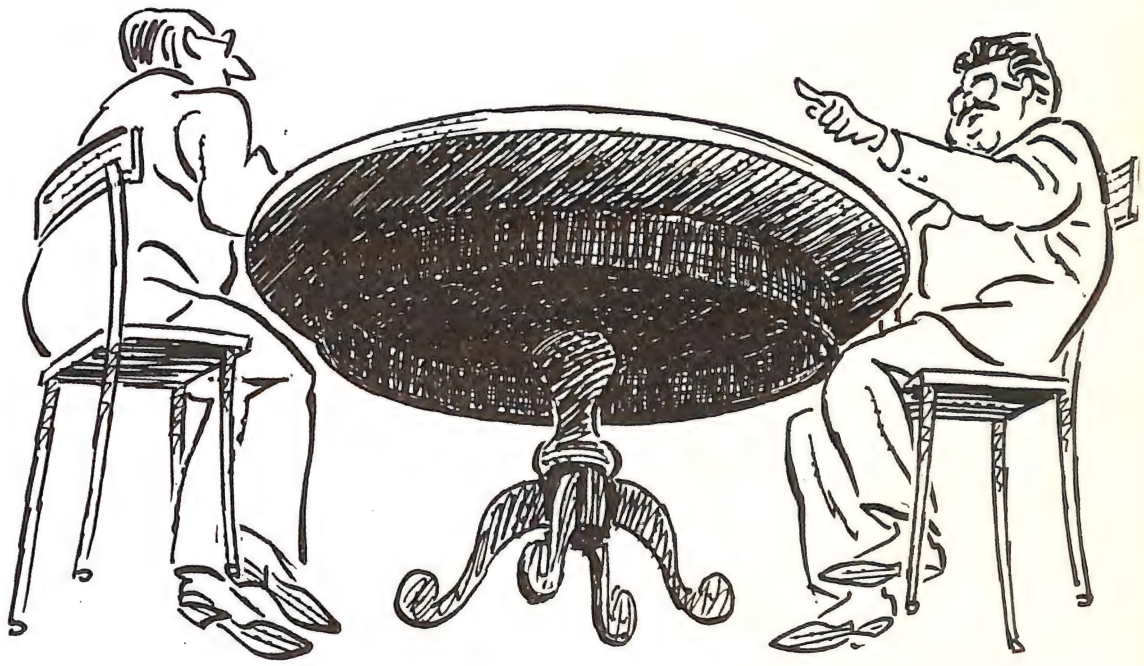

-R.S-

cıbıl balık
neşe alınak

"Gözünü aç cıbıl balık, pul düştü kılçık göründü."

Üniversiteye gittim de ne oldu?
Başım tavana ermiş gibi mi göründü?
Aç, susuz iş ararken diplomalar gözüme bol tereyağlı gözleme göründü...
İş başında patron maaşıma "zam" yapacakmış gibi göründü, gözleri de gözlerime "ham" yapacakmış gibi göründü.
Derindi çok derindi yaptığı felsefeler sevgilimin, laf kuru, gemi peynir olur a yürüyecekmiş gibi göründü.
Ev, bark, çoluk çocuk derken kırkıma merdiven göründü.
Hayatın dikenli yollarında ben sürünürken, koca denen bol kıllı kokuşmuş ayıya Nemrut dağlarına yol göründü.
Hafize bacıya fal baktırdım, bir yat, bir kat, koca göbekli de bir zat göründü.
Boşladım ne var ne yoksa hayatımda, ellisine doğru bana.
Bir selülit, bir silikon, bir de gerdirme ameliyatı göründü.
Saçlar saman sarısı, dudaklar hava pompası
Dişler otuz iki kısım tekmili birden protez tanesi
Eee ne kaldı geriye, jigolosu yirmilik, altmışıma yol göründü
İstiareye yattım, bana yetmişlik güzellik kraliçesi olduğum göründü.
Kafayı bozdum ben bunlarla, anlaşılan Mazhar Osman'a yol göründü.
Kadın olabilmek sıktı azıcık, dayak cennetten çıkıp erkeklere de göründü.
Nedir bu durum yahu güzel görünebilmek için, adamların kalbine kestirmeden yol mu göründü.
Nenem çekti, anam çekti, teyzem çekti, bacım çekti...
Yahu bu erkek milletine dördüncü karı da az mı göründü.
Bırak anacığım bırak
Takke düştü kel göründü, askı düştü bel göründü.
Balık çıktı kavağa, Neşe kız der ki
Gözünü aç cıbıl balık
Pul düştü kılçık göründü.

Sen, medyatik kadın...

Nedir bakayım senin göbek adın?
Herkes seni doldurdu, yarışma yarışma güzel oldurdu.
Anacığım, seni "Medya" mı doğurdu?
Balkonlar küçük dediler, şişirttin
Karpuzlar büyük dediler, pişirttin
Kazma gibiydi önceki burnun, otuz iki seansta ancak, keser sapına döndü.
Takma saç, takma kirpik, tırnak, diş
Portatif güzelim be her bir yanın, seninle işimiz iş
Objektifler hep seni çeksin, etek, blüz fazlalık derini bile soy gitsin.
Derlerse ne bu cıbıldaklık,
"Hayvan katliamını protesto, zinhar kürk giymeyin" dersin.
Düşünemezsin, öyleyse yoksun.
Bit kadar beynin var nasıl entellektüel olursun?
En son okuduğun kitap, hani?
Ali Baba, Pamuk Prenses, Cin Ali?
Kitap kurduyum, dersin.
Sen ancak rujunu kemirirsin.
İki kelimenin hakkından gelemezsin,
dilin sürçer a canım bir röportaj bile veremezsin.
Enflasyon'dan anladığın, erkek gözlerinin çokluğudur.
Ekonomi sana göre, ceplerindeki paranın bolluğudur.
Özgürlük senin gözünde, sadece cinsel olmalı,
parayı kim bastırırsa onunla özgür kalınmalı.
İşkence sence insanlık ayıbı mı?
Yoksa yatağa bağlanmayan erkeklerin kayıbı mı?
Günde kaç bin kişi açlıktan ölüyor, dersin?
Havan söner güzelim, sen ancak Çırağan'da yersin.
Utarıyoruz senin gibi Medya Maymunlarından,
Muzları da soyarlar kızımı,
etraf geçilmiyor muz kabuklarından...

İŞARETLİ yerler LÜTFEN BUAN

JAKETATAY giymedikleri için

BİR BASIN MENSUBUNUN GARDROBU - -

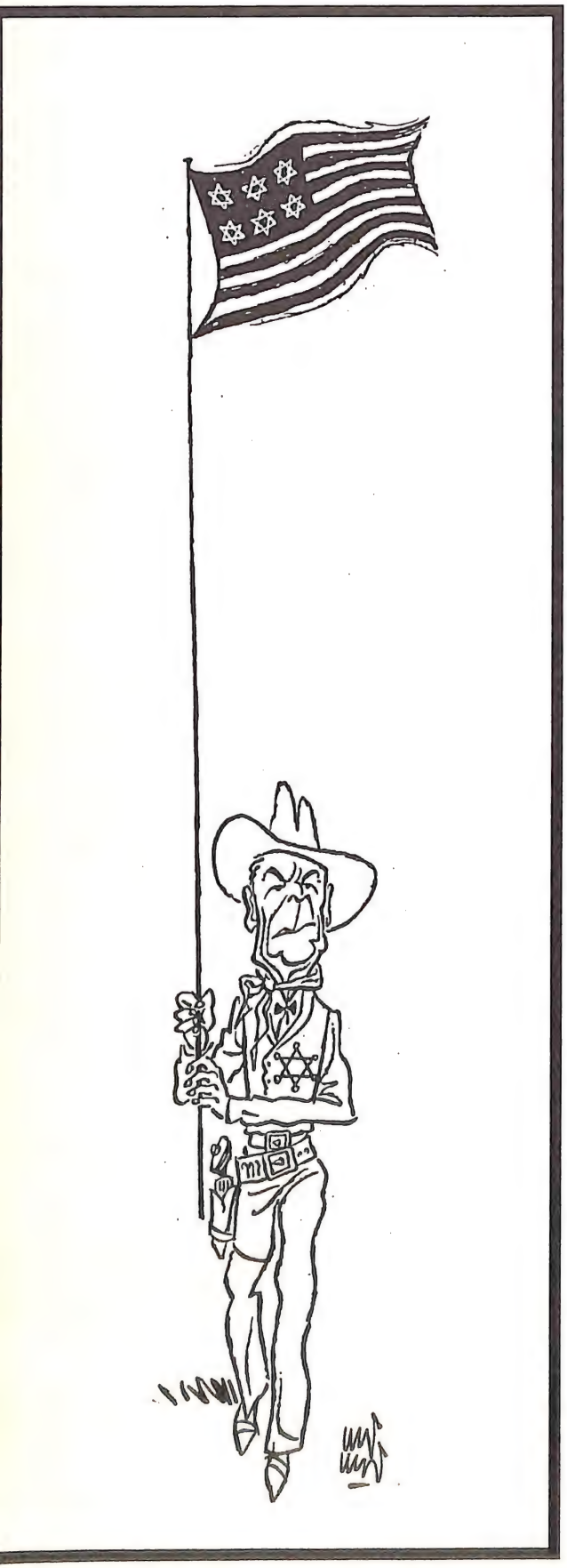

KARİKATÜRİST ANEKDOTLARI

■

YENER ÇAKMAK

■

ORHAN KEMAL'İN OĞLU

Ali Galip Altunçul anlatıyor:

Karikatür götürmek üzere gittiğim derginin kapısından içeri girerken, yağan şiddetli yağmurdan sırıksıklamdım... Ben karikatürlerimi derginin bir sorumlusuna göstermek üzere iken, aynı kapıdan, benden daha fazla ıslanmış ve üşümüş küçük bir çocuk girdi... Yarı sıkılgan, bir o kadar da ürkek davranışlarla derginin sahibi ile görüşmek istediğini söyledi...

Az sonra odacı, mahzun bakışlı küçüğün arzusunu dergi sahibine iletmek üzere ayağını sürüye sürüye uzaklaştı... Bir saat mi geçti aradan bir buçuk mu pek iyi hatırlamıyorum... Derginin sahibinin kösele topuklarının tok sesini duydum. Az sonra da kendisini gördüm. Çelimsiz, sıska çocuk da görmüştü onu ve ürkekliği biraz daha artmıştı. Sanki yolda ezberlemişti söyleyeceği sözleri de heyecanı ezberini allak bullak etmişti...

– Şey... Beyefendi, diyebildi ve kekeleyerek ekledi:

– Babam selam söyledi... Hastayım, ilaç alacağım dedi... Şeyi... Yazılarımdan alacağım parayı sana versin dedi... Tabii mümkünse dedi... Abi...

Patron nedense sinirlenmiş ve yüzünün rengi yağmur bulutları gibi bir anda kararmıştı. Ellerini pantolonunun cebine sokarak odanın içinde kısa bir tur attı... Sonra fütursuz ve kendinden emin bir sesle:

– Söyle babana bugün para dağıtım günü değil...

Cevabını verdi.

Ürkek çocuk, adeta kaçarcasına kapıdan çıkarken dergi sahibinin kösele topukları gene tok sesle odasına doğru uzaklaşıyordu.

Bilmem neden, çok merak etmiştim, çocuğun kim olduğunu. Bu yüzden de emektar odacının kulağına eğilerek:

– Kimin nesi bu yavrucak?.. diye sordum. Odacı:

– Orhan Kemal'in oğlu, dedi...

1964 yılının kışı, diğer yıllara göre çok daha karlı, soğuk ve dondurucu olmuştu... O kışın soğuğunu unutamam...

13

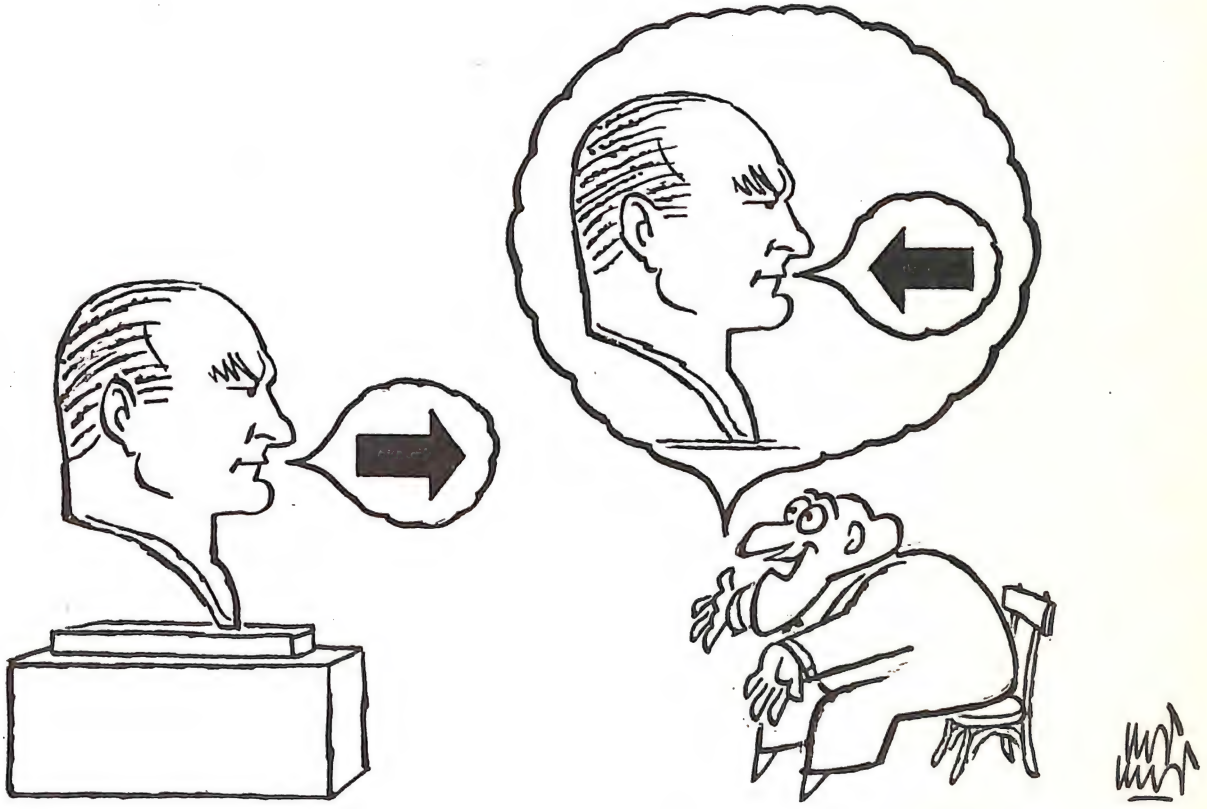

- YAZISIZ -

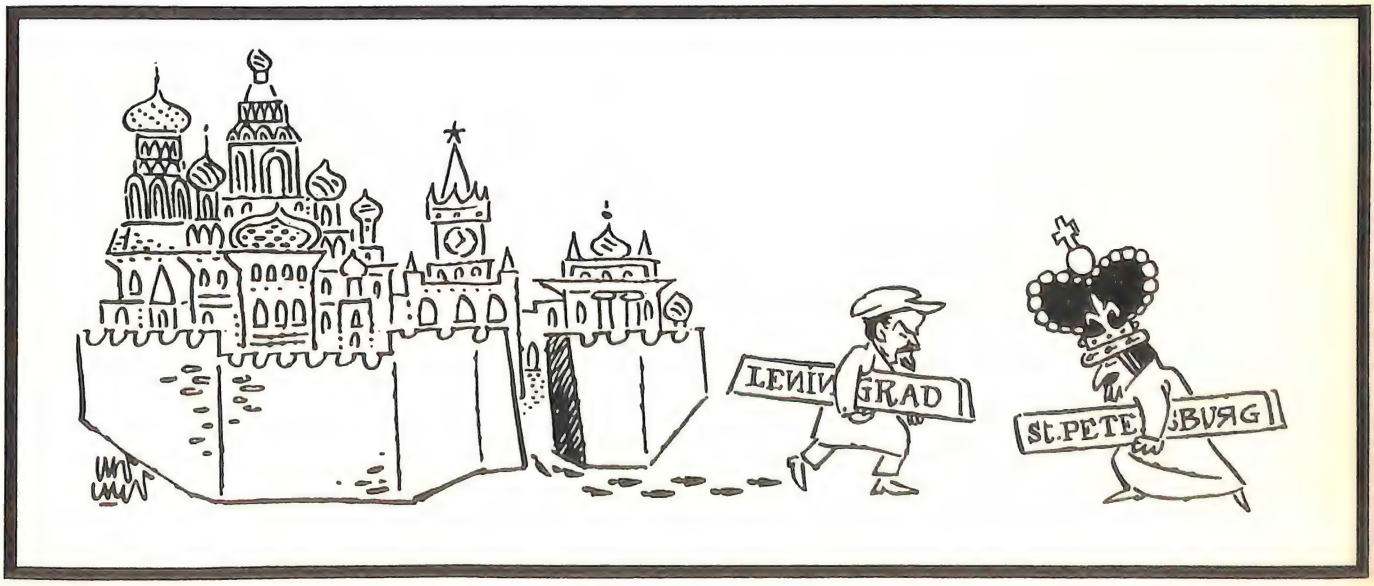

hasbihal

Ord. Prof. Dr. Akildâne Herzekâr

KARİKATÜR SANATI ÜZERİNE İLMÎ FİKİRLER

Muhterem karikatür sever dostlar; çoğunuz daha önce benim yazılarımı okumuşsunuzdur eminim. Lakin beni tanımayanlarınız az olsa da olabilir. Bunu normal karşılarım ve asla ayıplamam. Çünkü benim daha önceki hasbihallerimde söylediğim bir vecizem vardır; "Bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıptır." diye. Efendim, ben malumatfuruş bir şahsiyetim, bir kere sanatın her alanında derin bilgi ve dahi fikir sahibiyimdir. Resim, tiyatro, sinema, musiki, edebiyat, mimari, mizah ve tabii ki karikatür alanlarındaki engin bilgilerimden bu işleri yapan kişiler her daim yararlanırlar. Yaşım 90 olmasına rağmen hiç göstermem, dünyaya kazık kaktığımdan mütevellit bir yere gitmeye de niyetim yok, hepinizi gömeceğim evelallah. Çünkü yaşamasını severim, hiçbir sergi açılışını, hiçbir film galasını kaçırmam tabii açık büfe olması ve bana kırmızı balmumu davetiye gönderilmesi kaydıyla. Takarım koluma mankem sevgililerimden birini, dostlar alışverişte görsün misali hemen damlarım. Siyasî arenada ise tam bir ombudsman sayılırım. 2. Cumhuriyetimin yılmaz bir neferi olduğumdan dolayı Ankara'dan sık sık arayıp fikrimi sorarlar, ben de onlara öğütler veririm ve bunu da harfiyen uygularlar. Ülkenin gidişatına bakarsanız bunu rahatlıkla görebilirsiniz.

Bu girizgâhtan sonra gelelim konumuza... Sizlere karikatür sanatı üzerine hiçbir yerde duyamayacağınız bazı fikirler sunacağım. Bu fikirleri duyacak nadir insanlardan olma şansına kavuştuğunuz için ne kadar gururlansanız yeridir. Uzun yıllardır bilfiil karikatür çizmiş bir ustanız olarak pek çok tecrübe edindim. Sözümü dinlerseniz siz kazanırsınız, bakın mesela bir tarihte genç bir çocuk odama gelmişti; "Amca Bey ben karikatür çizmek istiyorum bana yol gösterir misin?" dedi. Benim de canım sıkıldı tabiî, çektim kulağını. "Öyle tanımadığın insanlara amca bey diye hitap etmek ayıptır, şimdi sana ceza; yüz tane karikatür çizeceksin üstüne de 'bir daha amca bey demeyeceğim' diye yazacaksın." dedim. Gidip yapmış ama bana getirmedi kerata. Sonradan öğrendim ki o çizdiklerini Amcabey adıyla yayınlatmış. Ya işte Cemal Nadir adındaki o çocuk, benim tavsiyem sayesinde üç beş kuruş para kazanıp şöhret oldu.

Muhterem çizer evlatlarım, çizerken tarama ucundan asla şaşmayın, mutlaka çini mürekkebi kullanın lakin; biri size gelip de gereksiz tarama yapmayın derse ona itibar etmeyin. Çünkü tarama asla gereksiz değildir, karikatür çizerken bir tabak tarama, arnavutciğeri, bir duble de aslan sütünü mutlaka yanınızda bulundurun.

Sevgili evlatlarım, unutmayın ki en iyi karikatür, karmakarışık, ne dediği anlaşılmayan karikatürdür. İşin güzel yanı onu her gören, "Yahu adam çizmiş, galiba önemli bir şey demek istemiş ama ben bir halt anlamadım, şimdi ya bana salak derlerse." deyip anlamış edasıyla kafasını sallayıp salak salak gülecektir. Böylece de karikatür bir insanı güldürerek amacına ulaşmış olacaktır. Yok eğer anlaşılır bir karikatür yaparsanız en başta gazetenizin patronuyla başınız belaya girer. Öyle ya adam tam hükümetten kredi alacağı vakit siz bir başbakan karikatürü çizip bir çuval inciri berbat ettiğiniz yetmiyormuş gibi adamın ocağına da incir ağacı dikersiniz. Yani bu ekonomik krizde olacak şey mi?.. Muhterem yavrucuklar siz iyisi mi gene vinyet çizin vinyet... Hani ne demişler, kime vinyet kime kısmet... Hah işte onun gibi.

Geçtiğimiz aylarda İstanbul'un Tepebaşı muhitinde Tüyap Kitap Fuarı namında bir panayır düzenlediler. Yazarlar, çizerler buraya doluştular. Fuarın bu yılki konusu karikatür ve mizah üzerineymiş. Fuar yetkilileri bendenizi fuarın onur konuğu seçmişler, sağ olsunlar heves etmiş işte çocuklar, kırılmasınlar diye kabul ettim. Lakin gelin görün ki üzerimde öyle bir atalet öyle bir tembellik var ki sormayın. O kışta kıyamette her gün guara gitmeyi gözüm yemedi açıkçası. Ha bir de adıma stand açacaklarmış. Akildâne Herzekâr Standı diye, ben de bütün gün orada oturup imza dağıtacakmışım. Yok ya! Yahu ne etsem de bu işten sıyırsam diye düşünürken zırt kapı; kalkıp açtım. Bizim karikatürcülerden öğrencim Semih gelmiş. *(Poroy olanı değil, öteki, Poroy'un kapımızı çaldığıyok sağ olsun!)*, elinde bir deste iskambil kartı.

"Hayrola Semih, papaz kaçtı mı oynayacağız, pişti mi, yoksa bana bul karayı al parayı diyerek üç kâğıt numarası mı yapacaksın?" dedim latife olarak.

"Yok hocam, bu kâğıtları ben çizdim." dedi. Baktım hakkaten de doğru, yememiş içmemiş oturmuş kartları tek tek çizmiş, pek de hoş olmuş, yalnız maça papazını çizerken beni model almış galiba pek benziyordu, biraz bozuldum tabi. Semih de "Yok hocam, estağfurullah ne haddime. Ben aslında orada Metin Peker'i model almıştım ama size benzemiş galiba." diye özür diledi. Neyse ki hoşgörülü olduğum için üstünde durmadım. Semih'in derdi bu kartlarının elinde kalmasıymış, gelmiş benden akıl istiyor normal olarak. Hemen kafamda bir şimşek çaktı. "Bu onur konukluğu işini Semih'e pas edersem hem bu dertten kurtulurum hem de çocuğa yardımcı olurum." diye düşündüm. Hemen kartvizitimin arkasına *"hamili kart yakinimdir"* diye yazıp verdim. "Al bu kartı git fuara, orada Raşit Yakalı'yı bul, kendisi öğrencimdir sana gerekli kolaylığı yapar." dedim. Sevine sevine gitti. Fuarda bununla ilgilenmişler onur konuğu olarak stand açmışlar. O da gelenlere bol bol iskambil kâğıdı satmış, isteyenle de papaz kaçtı oynamış. Papaz kimde kaldı onu bilmiyorum ama herkes mutlu olmuş.

Ya işte böyle muhteremler, benim karikatür san'atına hizmetlerim anlat anlat bitmez.

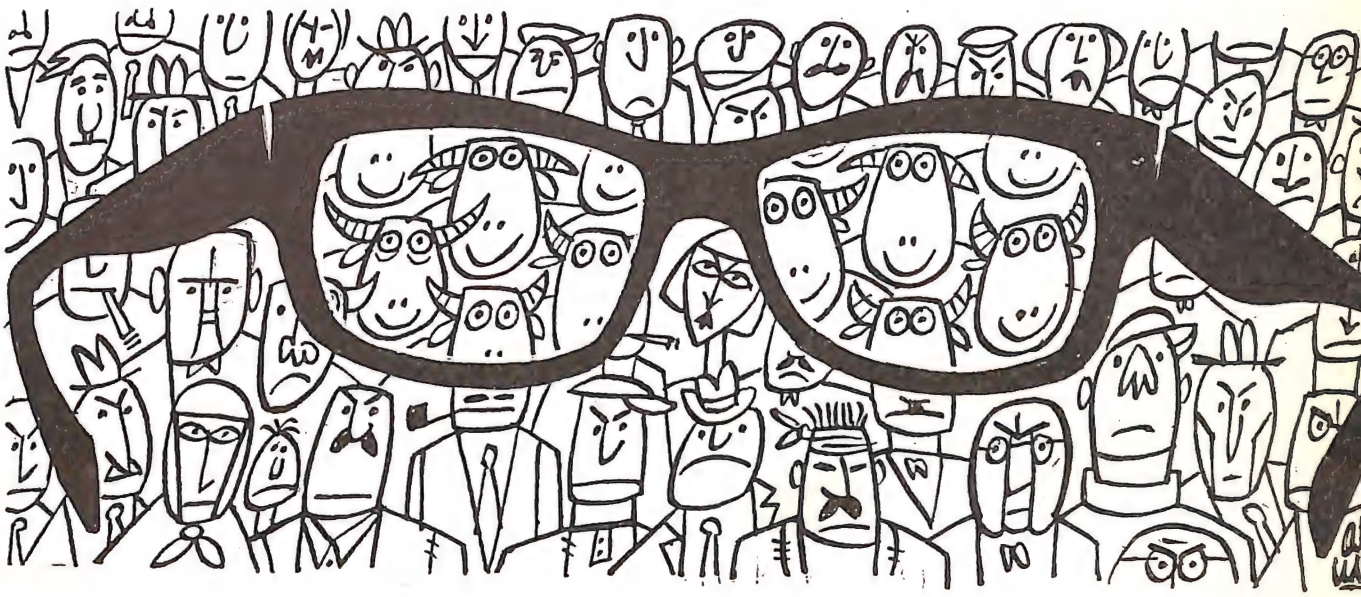

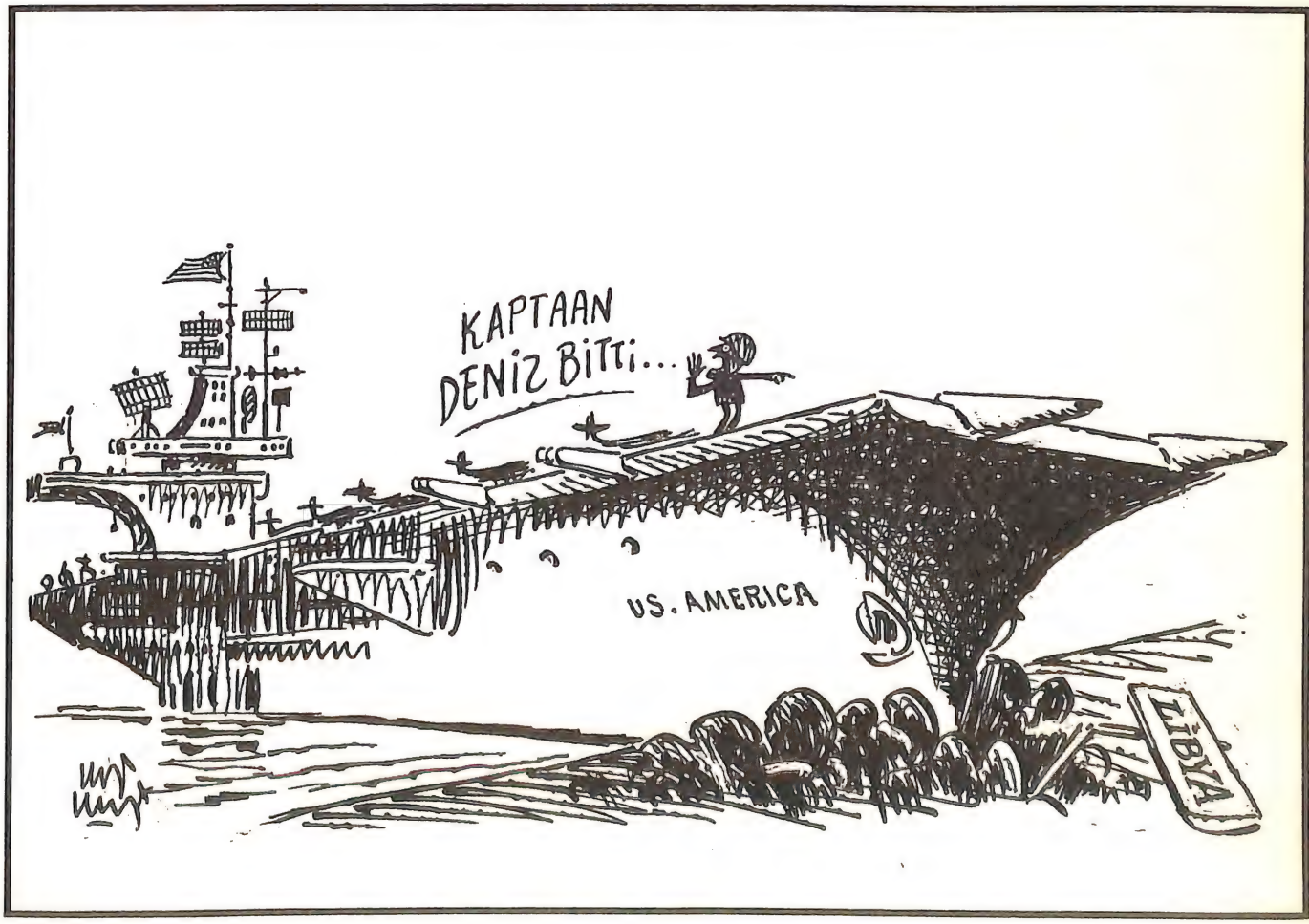
KAPTAAN
DENİZ BİTTİ...
US. AMERICA
LİBYA

KARİKATÜRKÜCÜ

Bülent Okutan

Izdırap Veren Milenyum Fırsatçıları

Temel bir iş seyahati münasebeti ile ilk defa Amerika'ya gitmişti. Pratik zekâsı iş ve iş bağlantılarını bir güzel halletti. Orada olanları ve dönüş gününü ortağı olan İdris'e bildirmek için onu telefonla aradı. Amacı dönüşündeki mutluluğu ve seramoniyi birlikte yaşamaktı. İdris'le telefon teatisi sırasında biraz aksilikler yaşandı. Telefonun öbür ucunda Temel bas bas bağırıyordu:
"Ula uşağum ha ben cuma günü 9 uçağı ile dönüyorum. Beni Yeşilköy'de bekleyesin?" İdris parazitler da çoğalınca ortağına serzenişte bulunuyordu.
"Ula pok yiyenin uşağı, hangi hava yolu firması ile dönüyosun onu söyle bari de seni aramayalım." O sırada hatlar ve frekanslar daha da karışmıştı. Temel'in PAN-AM dediğini İdris anlamıyordu. Onun için de sık sık;
"Kotla Temel kotla ki anlayayım." diyordu. İdris'in bu cehaleti Amerika görmüş, üstelik de; Orta Amerika'daki Panama, Nikaragua, Kosta Rika gibi ülkeleri ezberlemiş olan Temel'i kızdırmıştı. Ünlü PAN-AM firmasını bu psikoloji ile İdris'e şöyle kotladı:
"Ula cahil... PAN-AM diyorum sana PANAM yani Panama'nın PAN'ı, ...ananın da A.'I. Oldi mi!"
Avrupa Birliği'ne aday ülke olma aşamasında bu kısaltmalara, kodlamalara alışmamz gerekiyor. Genel kültürümüze çeki düzen vermemizin sırası geldi geçiyor. Artık içimizden geldiği gibi geğirmek, yerlere balgam atmak sağı solu kalaylayıp, pandik atıp fortçuluk yapmak, yok!.
Geçenlerde bir sabahçı kahvesinin, karbonat aromalı seylan patentli, tavşan kanı çayını içerken, hemen yanımda iki pazarcı esnafı IMF"den filan dem vurup AB'den söz ediyorlardı. Belli ki okumuş çocuklardı. şaka ile karışık ben de maydonoz oldum sohbetlerine;
"Nedir yahu bu IMF dedikleri" gibi tartıcı bir soru sordum. Benim amacımı anlamışlardı. Onlar da beni kantara çıkardılar, daha entelektüel görünüşlü olanı, isterseniz ben kotlayayım dedi.
"Izdırap veren Millenyum Fırsatçıları"
Pes doğrusu. Bir kotlama bu kadar olur. Temel ile İdris'in fıkrasına mum diker. Pazar ekonomisinden yana olduğundan şüphe etmediğim, bu iki insana bir iskemle boyu daha da sokuldum.
"Ne mezunusunuz?"
"Ben kaldırım mühendisliği paspas bölümünden ayrıldım. Yanımda gördüğünüz bu zat da aynı fakültede pazarcılık üzerine mastdır yaptı, doktora verdi."
Bu yanıtları benim mizahçı olduğumu söylememden sonra vermeleri sıcak sohbet ortamının, kapanan bankalara katrilyon gibi cüzi bir katkının sağlanması ve abalıya vurulması ile devam etmesi neden oldu.
"Ankara'nın nesi meşhurdur?"
"Fidayda, oyun havası ile dövize ödenen top atan kavunu hesabı abicim."
"Olmadı ki topatan kavunu Ege'nin, yuva kavunu Ankara'nın."
"Olsa da koydular olmasa da. Devlet koyarsa olur."
"Arkadaş" dedim, "siz bayağı mizahçısınız. Gelin pazar ekonomisini bırakın bu işi profesyonelce beraber yapalım. Örneğin bir banka kuralım. Hazine'den ve Maliye'den birkaç ahbap bulduk mu, biraz da onları gördük mü olur. Önüne gelen banka kuruyor zira... Bu ülkede."
"Komikbank" kuralım.
"Kuralım valla adı fena değil pekiyi sloganı ne olsun?"
"Canım Türkiyem'in nesi hoştur?" diyelim ve buna karşılıklar arayalım. "Söğüşlenmesi pek hoştur, gerisi boştur" gibi.
"IMF ile imzaladığı stand-by anlaşması direktiflerinde yaptığı operasyonlar, varyasyonları hoştur."
"Tarım, personel, yabancı sermaye yasası ile özelleştirme ihalelerinin kukla bir idare tarafından denetimi hoştur."
"Dilenilerek toplanan, yüksek faizli paraları üç beş tane ensesi kalın ve adına müteşebbis denilen kapitalist yandaşlara ikram edilmesi hoştur."
"Türlü hayaller kurarak IMF'den geleceğine inanılan bu paraları; bu açıklara yama yapıp, açıkta kalan kıçımıza, deprem vergisi adı altındaki vergileri ekleyip Avrupa'nın karşısına şirinlik muskası takıp çıkması hoştur."
"Ekonomiye neşter vuruyoruz diyerek, her yeni doğan çocuğa nazarlık gibi 50 dolar borç daha takılması hoştur."
Bu bilgilerimizin kalitesi, bu ülkede yaşayan ve genel kültür sahibi herhangi bir vatandaşınki kadardır. Başka bir deyişle, genel kültür sahibi birinin yüzyılın son günlerinde yaşananların, hepimizi çok yakından ilgilendirdiğini sanıyorum. Yarım asır yaşamış biri olarak ben bu aldatmacaları daha evvelce yaşadım. Reçete diye verilenler hep koca karı ilacı çıktı. Halkın sırtına çıkarak ekonomi yapılmasının acı sonuçları henüz başta; doğu olmak üzere tepkileri meydandadır. Bunlar basit hesaplardır. "Bu kafa ile giderseniz askere, nah alırsınız tezkere" misali. Neden kemer sıkan ve açlıktan nefesi kokan halkın fedakârlığını istersiniz onu bir türlü anlamam. Anladığım odur ki; öldü filan dediğimiz anarşi bu ekonomik pres sayesinde yakında horlayacaktır. Başka sebep aramayınız.
Avrupalı olmak, Avrupalı gibi düşünmekle olur. Yoksa Viyana kapılarına dayanıp bayrağımızı Zigetvar kalesine dikmek, Orta Asya kültürümüzün açığa çıkmasından başka birşey değildir.
Sonuç olarak IMF marka frenk gömleği giyiyoruz diye kaytan bıyıklarımızı bükerek, tarih ve coğrafya zaafiyetimizi cebimize koyup mehter marşı ile ancak Edirne'nin yüz metre ötesine gidebiliriz. Hele de karşınızda sizden daha radikal ve muhafazakâr bir haçlı ordusu olduğunu da düşünürsek. Avrupalı olmak için dar gelirli insanımızı kabak gibi oymak gerekmez. Biz bu acı reçeteleri daha evvel okumuştuk. Bu yüzden sizin yüzünüzü ancak biz güldürürüz. Yani büyük bankamız; Komikbank. Mevduatlarınızı bizde toplamaya devam edin. Bakın benimsediğiniz reklam ve sloganlarımız şöyledir:
"Sizce Avrupa'nın nesi meşhurdur?"
"Rahatça oturacağınız kucağı ve 65 milyonun burnundan getirip, ödeteceği otomatik IMF hesabı."
Ben ekonomist filan değilim. Ama bu yazdıklarımın arkasındayım. Yanılırsam, bu ülkenin orta yerinde yazdığım tüm kitap ve yazıları çatır çatır yiyeceğim.
Ancak ne acıdır ki siz yanılırsanız; canımızdan çok sevdiğimiz bu ülkenin güzel insanları, babayı yiyecektir ki bu da madalyonun öbür yüzü.

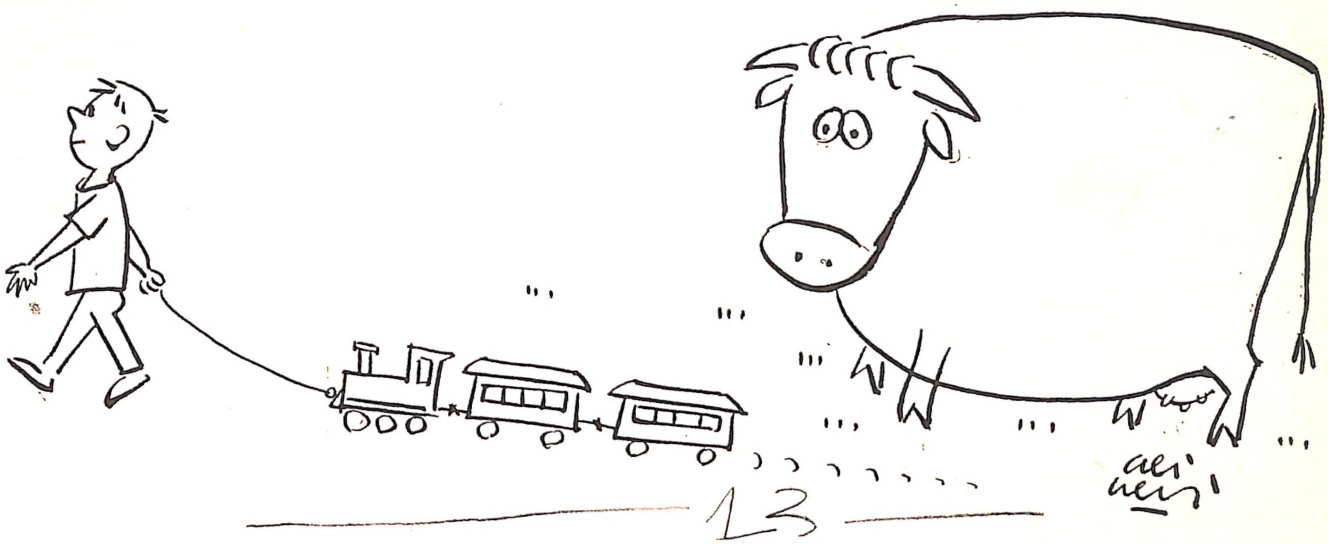
13

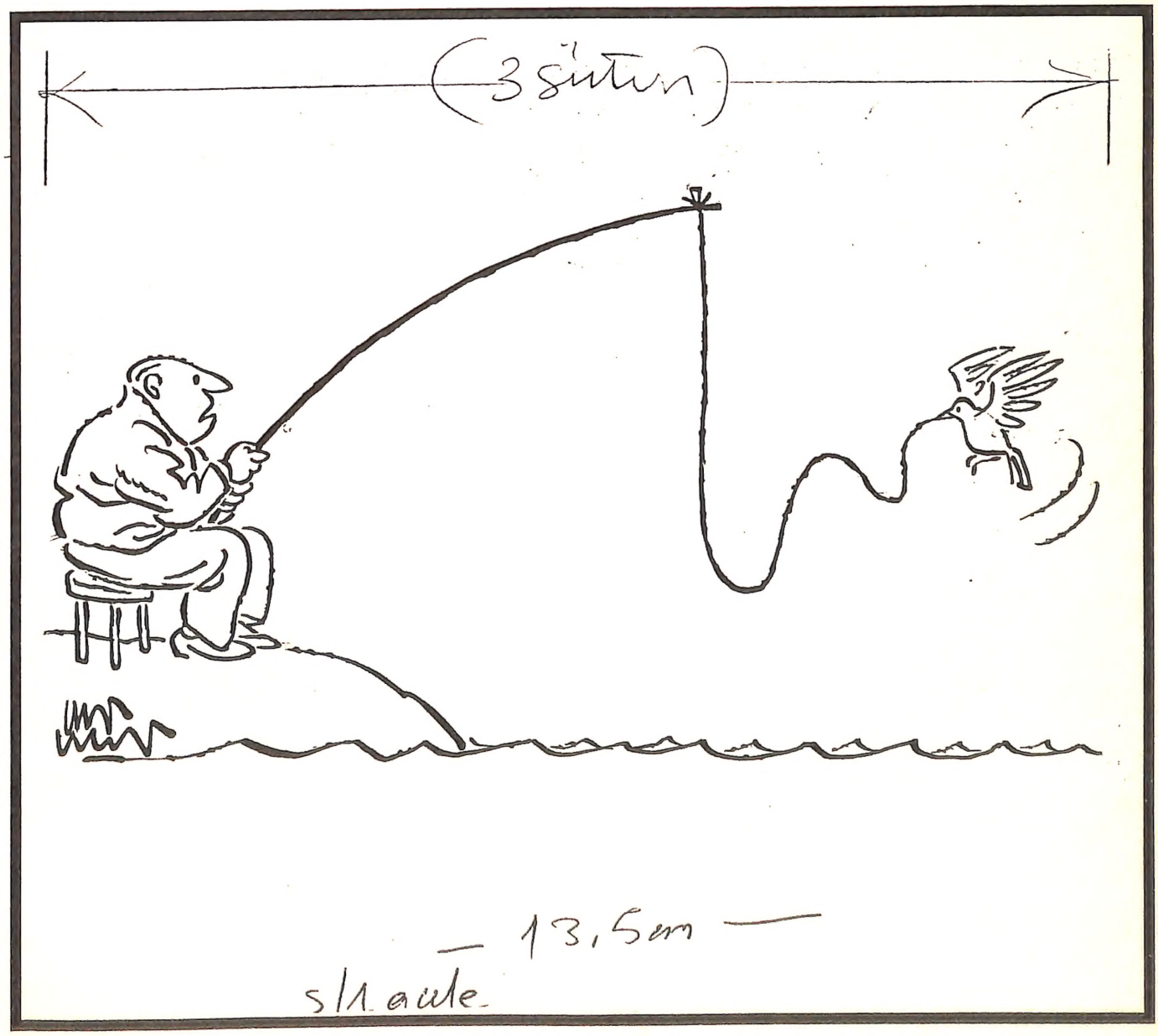
(3 sütun)
13,5cm
s/1 aule

14cm

ش ع ج
ن و ا ظ

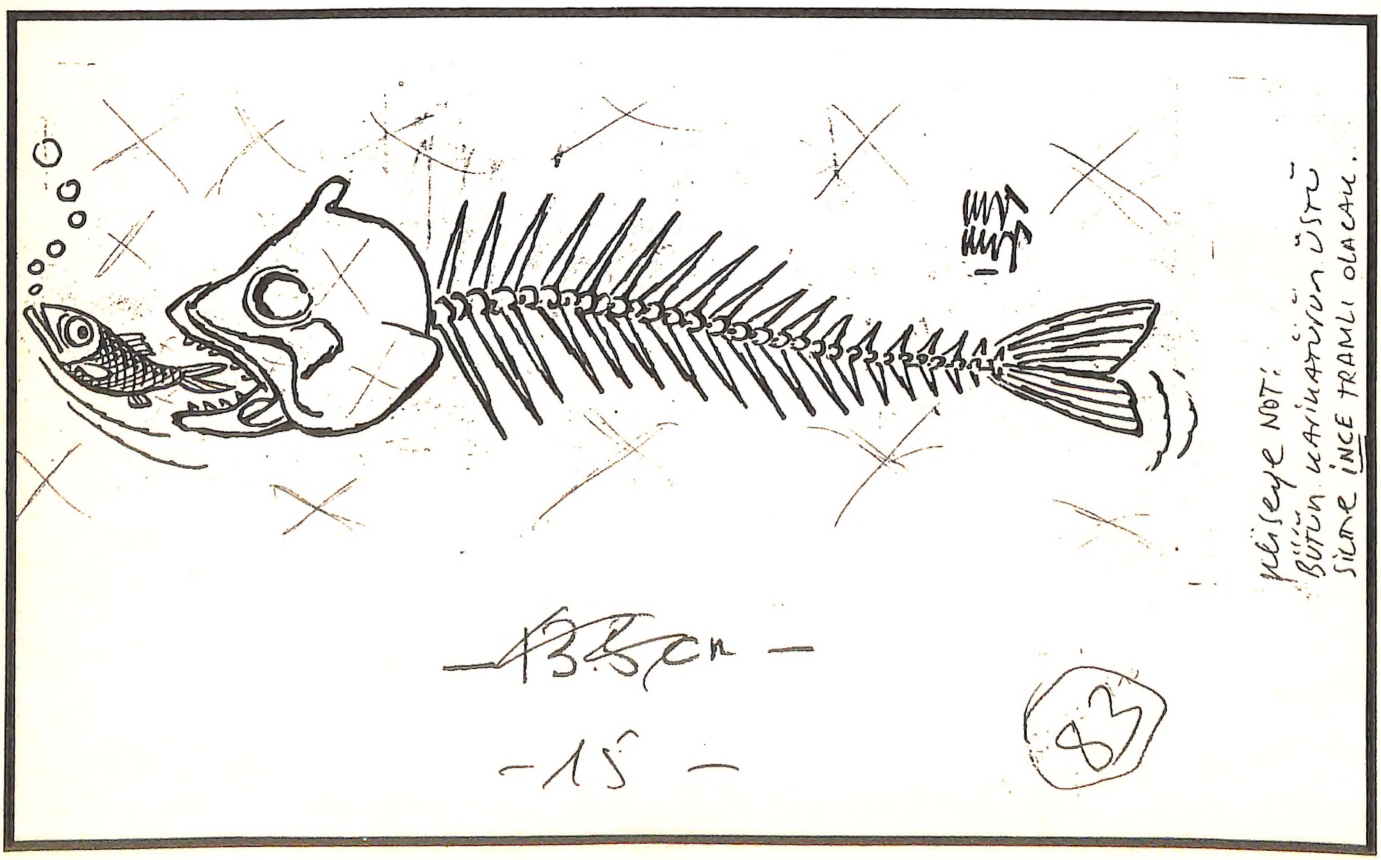

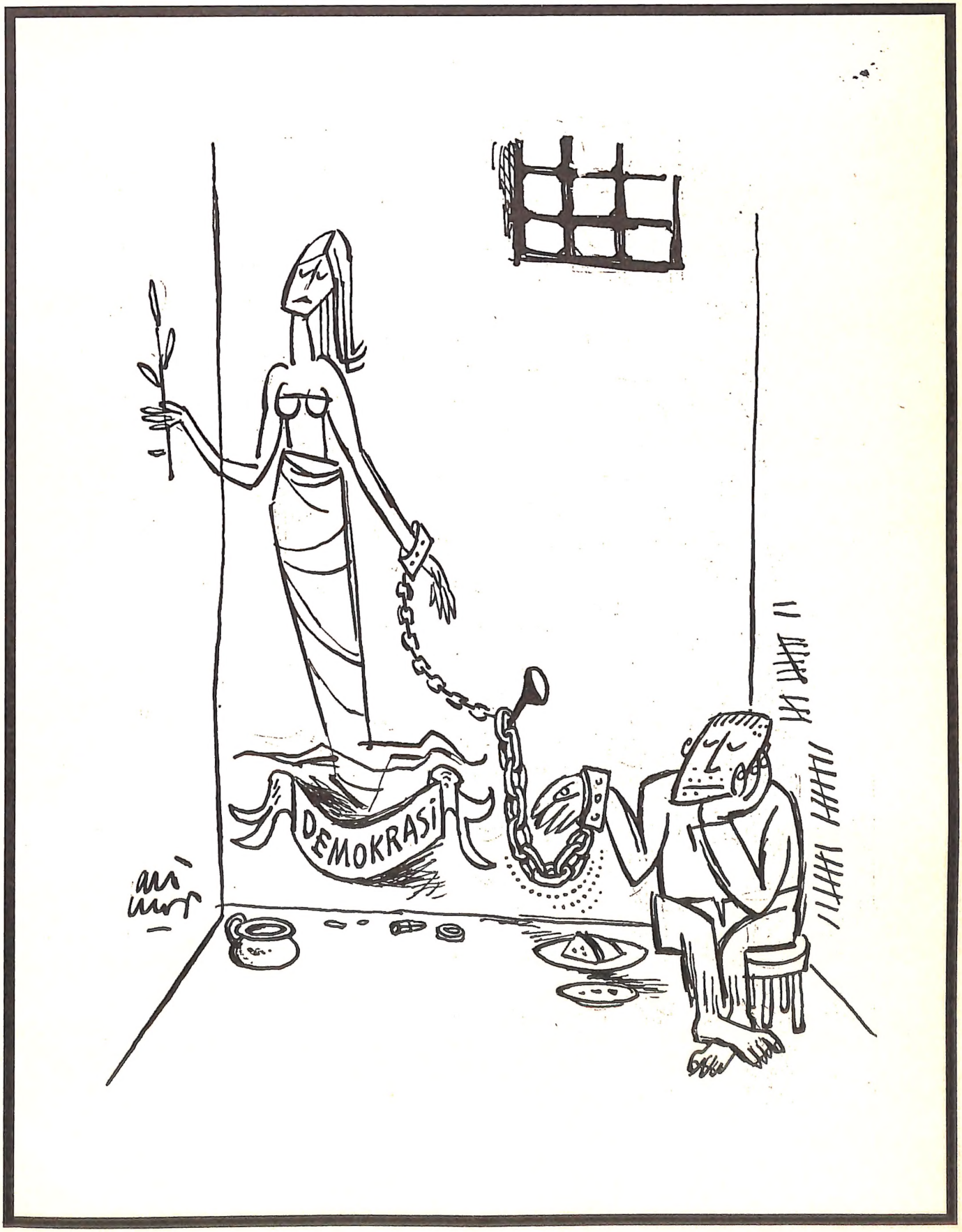
DEMOKRASİ

ALİ ULVİ ERSOY

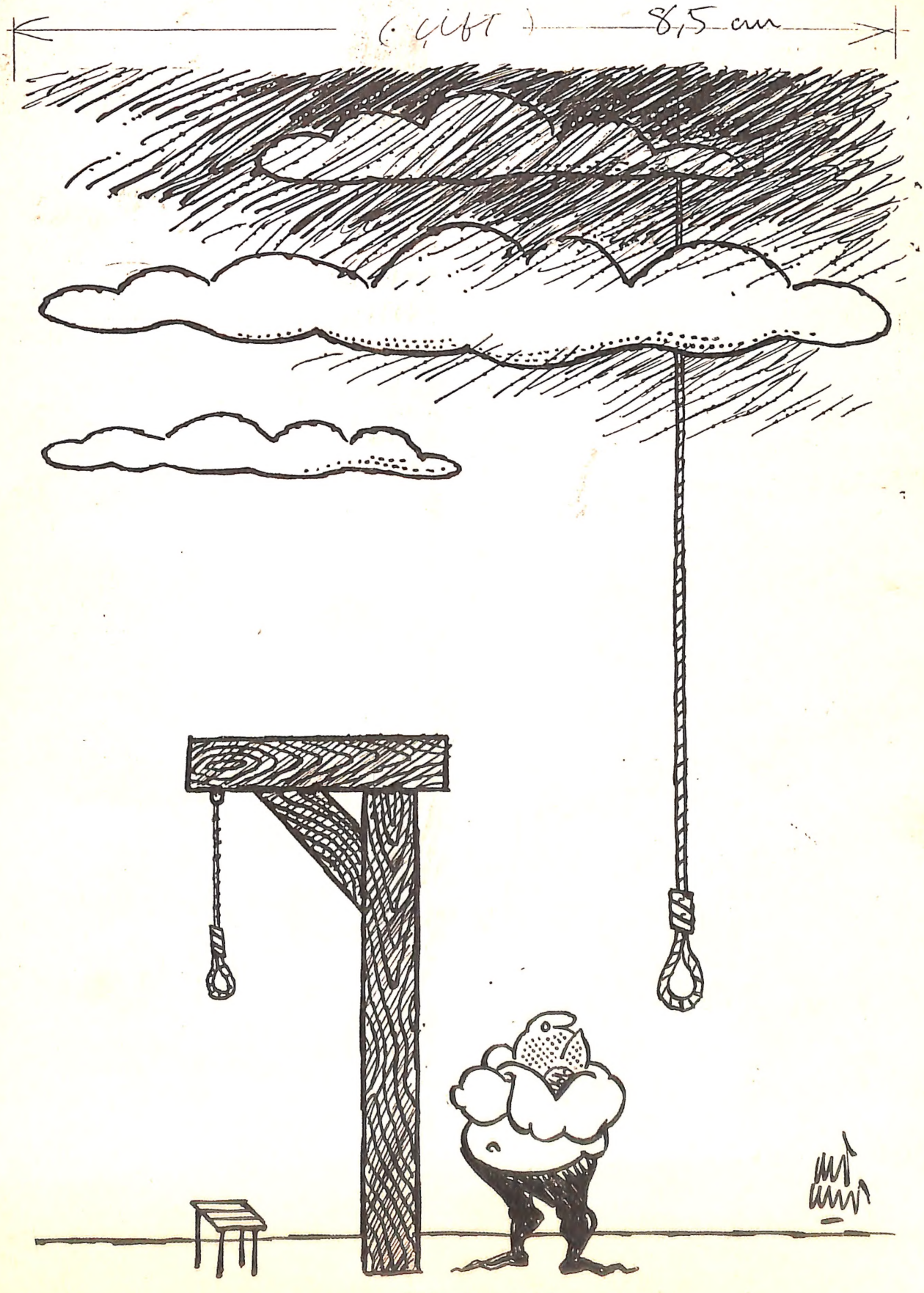

YAZISIZ